

Bruksela, dnia 6 marca 2010 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 10/2010

Inicjatywy i opinie Komisji Europejskiej luty 2010 (wybrane)

1. GOSPODARKA - Europa 2020: Komisja przedstawia nową strategię gospodarczą dla Europy

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 3 marca br. strategię Europa 2020 zmierzającą do wyjścia z kryzysu i mającą przygotować europejską gospodarkę na wyzwania następnego dziesięciolecia. Komisja określiła trzy najważniejsze czynniki wzrostu, których realizację zapewnią konkretne działania na szczeblu unijnym i krajowym: wzrost inteligentny (zwiększenie roli wiedzy, innowacji, edukacji i społeczeństwa cyfrowego), zrównoważony (produkcja efektywniej wykorzystująca zasoby przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności) oraz wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji i walka z ubóstwem). Batalia na rzecz wzrostu i zatrudnienia wymaga przyjęcia odpowiedzialności na najwyższym szczeblu UE oraz mobilizacji wszystkich podmiotów w całej Europie. Ustalono pięć celów, które określają, gdzie UE powinna się znaleźć przed 2020 r., i które posłużą do oceny postępów w realizacji strategii.

Przewodniczący **Barroso** oświadczył: „Europa 2020 mówi o tym, co należy zrobić dziś i w przyszłości, aby ponownie ożywić gospodarkę UE. Kryzys ujawnił fundamentalne słabości i nierealne tendencje, których nie możemy dłużej ignorować. Europa wykazuje deficyt wzrostu, zagrażający naszej przyszłości. Musimy zdecydowanie wzmocnić nasze słabe punkty i wykorzystać liczne atuty. Musimy stworzyć nowy model gospodarczy oparty na wiedzy, niskoemisyjnej gospodarce i wysokiej stopie zatrudnienia. Jest to walka wymagająca mobilizacji całej Europy”.

W pierwszej kolejności Europa musi wyciągnąć wnioski ze światowego kryzysu gospodarczego i finansowego. Nasze gospodarki są nierozzerwalnie ze sobą powiązane. Żadne państwo członkowskie nie jest w stanie skutecznie stawić czoła globalnym zagrożeniom w pojedynkę. Działając wspólnie, jesteśmy silniejsi, zatem udane wyjście z kryzysu uzależnione jest od ścisłej koordynacji polityki gospodarczej. Niepodjęcie tych działań może doprowadzić do „straconej dekady” nacechowanej stopniową utratą znaczenia, trwałym zatrzymaniem wzrostu i wysokim bezrobociem.

Dlatego też strategia Europa 2020 na najbliższe dziesięć lat, w której przedstawiono wizję europejskiej społecznej gospodarki rynkowej, opiera się na trzech współzależnych i wzajemnie uzupełniających się obszarach priorytetowych: inteligentnym wzroście – oznaczającym rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach; trwałym wzroście – czyli wspieraniu gospodarki niskoemisyjnej, efektywniej korzystającej z zasobów i konkurencyjnej; oraz wzroście sprzyjającym włączeniu społecznemu, oznaczającym wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Postępy w realizacji tych trzech priorytetów będą mierzone w odniesieniu do pięciu nadrzędnych celów UE, które państwa członkowskie przełożą na cele krajowe, uwzględniając swoje pozycje wyjściowe:

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%;
- na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczać 3% PKB Unii;
- należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii;
- liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
- liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

Aby zrealizować powyższe cele Komisja proponuje program Europa 2020, na który składa się kilka inicjatyw przewodnich. Wdrażanie tych inicjatyw jest wspólnym priorytetem i konieczne będą działania na wszystkich szczeblach: organizacji działających na poziomie UE, państw członkowskich, władz lokalnych i regionalnych.

- Unia innowacji – wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej i innowacji do rozwiązywania naszych największych problemów oraz likwidacja przepaści między światem nauki a rynkiem, tak by wynalazki stawały się produktami. Przykładem tego może być patent wspólnotowy, dzięki któremu przedsiębiorstwa mogłyby oszczędzić każdego roku 289 mln euro.
- Młodzież w drodze – poprawa jakości i atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej poprzez wspieranie mobilności studentów i młodych specjalistów. Konkretnym tego przejawem powinna być większa dostępność stanowisk w państwach członkowskich dla kandydatów z całej Europy oraz właściwe uznawanie kwalifikacji i doświadczenia zawodowego.
- Europejska agenda cyfrowa – osiągnięcie trwałych korzyści gospodarczych i społecznych z jednolitego rynku cyfrowego opartego na bardzo szybkim Internecie. Do 2013 r. wszyscy mieszkańcy Europy powinni mieć dostęp do szybkiego łącza internetowego.
- Europa efektywnie korzystająca z zasobów – wsparcie zmiany w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i efektywniej korzystającej z zasobów. Europa powinna trzymać się celów wyznaczonych w strategii 2020 w odniesieniu do produkcji energii, efektywności i konsumpcji. Obniżyłoby to do 2020 roku wartość importu ropy naftowej i gazu o 60 mld euro.
- Polityka przemysłowa na rzecz ekologicznego rozwoju – zwiększanie konkurencyjności unijnego sektora przemysłu w warunkach pokryzysowych, wsparcie przedsiębiorczości i rozwój nowych umiejętności. Przyczyni się ona do stworzenia milionów nowych miejsc pracy.
- Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia – stworzenie warunków do unowocześnienia rynków pracy w celu zwiększenia poziomu zatrudnienia oraz zapewnienie trwałości naszych modeli społecznych w obliczu odchodzenia na emeryturę pokolenia wyżu demograficznego; oraz

- Europejski program walki z ubóstwem – zapewnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez pomoc osobom biednym i wykluczonym społecznie oraz umożliwienie im aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym.

Z uwagi na jej ambitny zakres, kierowanie i odpowiedzialność za strategię Europa 2020 należy przenieść na nowy poziom. Komisja wzywa głowy państw i rządów do przejęcia odpowiedzialności za nową strategię i poparcia jej na wiosennym posiedzeniu Rady Europejskiej. Zwiększona zostanie również rola Parlamentu Europejskiego.

Aby zagwarantować, że podjęte zobowiązania przełożą się na skuteczne działania w terenie, wzmocniona zostanie rola zarządzania. Komisja będzie monitorowała postępy. W celu zwiększenia spójności sprawozdania i oceny dotyczące programu Europa 2020 oraz paktu stabilności i wzrostu będą przygotowywane równocześnie, ale będą to nadal osobne instrumenty. Dzięki temu możliwe będzie wykorzystanie obu strategii do osiągnięcia podobnych celów reform, choć w dalszym ciągu pozostaną one dwoma różnymi instrumentami.

- **Niemcy sceptyczni wobec strategii Europa 2020**

Tuż przed ogłoszeniem przez Komisję Europejską propozycji dotyczących nowej europejskiej strategii rozwoju i zatrudnienia, niemiecki rząd zgłosił swoje zastrzeżenia. „Financial Times Deutschland” poinformował o tym w swoim wtorkowym wydaniu powołując się na list kanclerz Angeli Merkel skierowany do przewodniczącego komisji **Jose Manuela Barroso**.

Według „Financial Times Deutschland” niemiecka kanclerz krytykuje fakt, iż osiągnięcie nowych celów gospodarczych ma być ściśle powiązane z kontrolą pakietu stabilizacji i wzrostu. Jej zdaniem „niepotrzebnie upolityczni” to kontrolę wydatków budżetowych. Gazeta komentuje, że protest Merkel wynika z obawy, że starania o wzrost gospodarczy mogą zagrozić spełnieniu kryteriów stabilności w UE.

Merkel jest także sceptyczna w stosunku do postawionych w strategii celów. Niemiecka kanclerz zgodzi się na zatwierdzenie celów wyrażonych w liczbach, jeśli rządy będą miały na nie wpływ i jednocześnie będą one do osiągnięcia w ciągu najbliższych lat.

Strategia Lizbońska określiła częściowo bardzo konkretne cele dla państw UE – m. in. wzrost rocznych wydatków na badania do co najmniej 3 procent PKB. Celu tego przeciętnie w UE nie udało się jednak osiągnąć – obecnie średnio w UE wydatki na badania wynoszą 1,9 proc. Nowa strategia długoterminowa „Europa 2020” (wcześniej „EU 2020”) zastąpi dotychczasową Strategię Lizbońską, którą realizowano przez dziesięć minionych lat. Głównego założenia Strategii Lizbońskiej, przewidującej że UE do 2010 stanie się najbardziej konkurencyjnym i dynamicznym opartym na wiedzy regionem gospodarczym świata, ze względu na różne dane ekonomiczne nie udało się zrealizować.

- **Wspólna francusko-niemiecka wizja na rok 2020**

Prezydent Francji Nicolas Sarkozy i niemiecka kanclerz Angela Merkel przyjęli w ubiegłym tygodniu w Paryżu dalekosiężny program współpracy na najbliższe dziesięć lat, według którego do 2020 r. uchwalonych ma zostać 80 konkretnych projektów zacieśnienia współpracy gospodarczej.

„Czas wielkich traktatów i wielkich oświadczeń już minął”, stwierdził Sarkozy na konferencji prasowej przedstawiając „agendę 2020”, niemiecko francuski plan przyszłych stosunków między oboma krajami

„Co oznacza wzrost w 21. wieku?”, pytała kanclerz Niemiec. „Odpowiedzi na te pytania musimy znaleźć wspólnie”.

W zakresie polityki zagranicznej oboje mówili o wspólnej inicjatywie w kwestii Bliskiego Wschodu, wspólnych przygotowaniach do międzynarodowych spotkań na szczycie jak G20 i wspólnej reakcji na propozycje dla Europy przedstawione przez rosyjskiego prezydenta Dimitri Miedwiediewa.

„Kwestia stosunków Europa-Rosja jest kluczowa”, argumentowała Merkel. „Musimy ostatecznie pokonać zimną wojnę”.

Dziesięciostronicowy dokument z propozycjami dalszej współpracy niemiecko-francuskiej obejmuje sześć dużych zagadnień tematycznych: gospodarka, energia i klimat, badania, polityka zagraniczna i bezpieczeństwa, zbliżenia między oboma narodami, jak i zacieśnienie kontaktów między obywatelami obu krajów oraz współpracę instytucjonalną.

Wśród konkretnych projektów pojawiły się m. in. niemiecko-francuskie stanowisko, którego celem będzie wyrównywanie korków ponadgranicznych, wspólny podręcznik dla całej Europy, jak i satelita służący do monitorowania emisji gazów cieplarnianych.

Dokument zawiera ponadto plany „pierwszego na świecie projektu prezentującego pojazdy elektryczne”, którego celem jest ukazanie nieograniczonych możliwości wykorzystania napędu elektrycznego.

Oba kraje obiecały popierać unijne inicjatywy w kwestii ograniczenia emisji CO₂, nie wymieniając jednoznacznie podatku od emisji dwutlenku węgla. W poprzednim miesiącu Francja zapowiedziała, że chce od lipca podnieść stawkę podatku od CO₂. Rząd Niemiec jest jednak w tej kwestii podzielony.

Ani Sarkozy ani Merkel nie określili konkretnych ram czasowych ani finansowych dla realizacji nowych propozycji.

2. GOSPODARKA - Prognoza śródkresowa dla UE: ożywienie gospodarcze nadal kruche

W gospodarce UE powoli zaznacza się ożywienie, choć sytuacja jest nadal trudna. Kończąc najdłuższą i najpoważniejszą recesję w historii UE, w trzecim kwartale 2009 r. realny PKB zaczął ponownie rosnać. W uzdrowieniu gospodarki główną rolę odegrały wdrożone w UE wyjątkowe środki antykryzysowe. Według prognozy z jesieni 2009 r. w czwartym kwartale odnotowano jednak spadek tempa wzrostu, po tym jak wpływ pewnych przejściowych czynników zaczął słabnąć. Zgodnie z najnowszymi danymi perspektywy gospodarcze UE pozostają zasadniczo bez zmian. W 2010 r. zarówno w całej UE, jak i w strefie euro, przewiduje się wzrost PKB na poziomie 0,7%. Prognozowana stopa inflacji również pozostanie na praktycznie niezmiennym poziomie tj. 1,4% w UE i 1,1% w strefie euro.

Prognozy te są jednak obarczone znaczną niepewnością, o czym świadczą ostatnie wydarzenia na rynkach finansowych.

Komisarz ds. gospodarczych i walutowych **Olli Rehn** stwierdził: „Powoli zaznacza się ożywienie gospodarcze UE, ale nadal jest ono kruche. Naszym nadrzędnym celem powinno być przywrócenie dobrej kondycji i długoterminowej stabilności europejskiej gospodarki. W tym celu musimy podjąć działania w dwóch obszarach: ożywienia gospodarczego i konsolidacji finansów publicznych. Nowa strategia Europa 2020 ukierunkowana na modernizację gospodarek poszczególnych państw członkowskich powinna iść w parze z konsolidacją finansów publicznych. Jest to niezbędne do zapewnienia trwałego wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy.”

- **Wzrost w UE i w strefie euro zgodny z prognozami – bez zmian**

Przewidywany w prognozie Komisji wzrost w pierwszej połowie bieżącego roku został nieznacznie skorygowany w górę zarówno dla UE, jak i dla strefy euro. Ze względu jednak na nieznaczną korektę w dół prognoz dotyczących wzrostu w drugiej połowie 2010 r., przewidywane tempo wzrostu PKB w całym 2010 r. pozostaje zasadniczo bez zmian, tj. na poziomie 0,7 %, dla UE i strefy euro. Podstawą tego obliczenia są zaktualizowane prognozy dla Francji, Niemiec, Włoch, Niderlandów, Polski, Hiszpanii i Zjednoczonego Królestwa, które razem wytwarzają około 80 % PKB UE.

- **Wyraźniejsze ożywienie na świecie**

W drugiej połowie 2009 r. działalność gospodarcza na świecie wykazała większą dynamikę niż się spodziewano, szczególnie we wschodzących gospodarkach azjatyckich. Realny PKB (wyłączając UE) uniknął zdecydowanego spadku w ubiegłym roku, a obecnie oczekuje się jego wzrostu o około 4,25 % w 2010 r. W perspektywie krótkoterminowej wartości światowych wskaźników są obiecujące, co częściowo odzwierciedla cykl zapasów w sektorze produkcji.

W dłuższym okresie wzrost na świecie ma wejść w trudną fazę, głównie ze względu na stopniowo słabnący wpływ środków stymulacyjnych i z powodu cyklu zapasów. Utrzymują się znaczące różnice pomiędzy państwami, przy czym w przypadku gospodarek wschodzących ożywienie ma być znacznie wyraźniejsze ze względu na ponowny napływ kapitału i wzrost gotowości inwestorów do podjęcia ryzyka. Mimo iż ożywienie gospodarcze w krajach spoza UE nastąpiło szybciej niż oczekiwano, przyszłość pokaże w jakim stopniu pomoże to UE w roku bieżącym.

- **Dotychczasowy umiarkowany wpływ na wyniki krajowe**

Poprawa wskaźnika nastrojów gospodarczych dla UE wskazuje na postępujące ożywienie działalności gospodarczej, ale konkretne dane, w szczególności dotyczące produkcji przemysłowej i sprzedaży detalicznej, dają ostatnio mniej powodów do optymizmu. Mimo iż lepsze od spodziewanych wyniki krajów spoza UE mogą prowadzić do wzrostu eksportu, inwestycje pozostają na bardzo niskim poziomie, co odzwierciedla wyjątkowo słabe wykorzystanie mocy produkcyjnych. Ze względu na niezbędną korektę w sektorze mieszkaniowym w szeregu państw członkowskich, w 2010 r. z dużym prawdopodobieństwem można również oczekiwać ograniczenia inwestycji w budownictwo mieszkaniowe. Od początku 2009 r. sytuacja na rynkach finansowych uległa poprawie, jednak korekta bilansowa nadal trwa, a niepewność pozostaje na wysokim poziomie. Niekorzystne perspektywy dla

inwestycji zwykle pociągają za sobą niekorzystne zmiany na rynku pracy, co z kolei najprawdopodobniej doprowadzi do spadku spożycia prywatnego. Uwzględniając fakt, że wiele z czynników pobudzających ożywienie ma nadal charakter tymczasowy zarówno w UE, jak i na świecie, trwałość ożywienia jest jeszcze niepewna.

- **Utrzymanie stabilności cen**

Silny trend zmniejszania inflacji odnotowany w większości roku 2009 był głównie spowodowany niekorzystnym efektem bazy w przypadku cen energii i artykułów spożywczych oraz coraz większym zastojem gospodarczym. Inflacja HICP wzrosła nieco w ostatnich miesiącach 2009 r., a jej stopa roczna pozostała na bardzo umiarkowanym poziomie 1,0 % w UE i 0,3 % w strefie euro, zgodnie z jesienną prognozą. W przyszłości znaczny spadek aktywności gospodarczej pozwoli utrzymać inflację na zadowalającym poziomie, niwelując podwyżki cen energii i towarów. Oczekuje się utrzymania stabilności cen, przy czym prognozy dotyczące inflacji HICP jedynie nieznacznie skorygowano w górę do 1,4 % dla UE, a w przypadku strefy euro inflacja ma pozostać na niezmiennym poziomie 1,1 %.

- **Ocena ryzyka**

Zagrożenia związane z prognozą wzrostu w UE na 2010 r. wydają się nadal zasadniczo zrównoważone. Z jednej strony sytuacja na rynkach finansowych pozostaje bardzo niepewna i jest obciążona znacznym ryzykiem. Z drugiej strony dynamika ożywienia na świecie, w szczególności na wschodzących rynkach azjatyckich oraz nieuchronna zmiana cyklu zapasów w UE może mieć większy wpływ na popyt wewnętrzny niż się obecnie oczekuje. Zagrożenia związane z prognozowaną na 2010 r. inflacją również wydają się zasadniczo zrównoważone.

Bardziej szczegółowe opracowanie zamieszczono na stronie:

http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/eu_economic_situation/2010-02-25-eu_interim_economic_forecast_en.htm

Tabela. Wzrost PKB

	Quarterly GDP (%, quarter-on-quarter)					Annual GDP (%, year-on-year)	
	Outturn 2009/4	2010 (forecast)				2010 (forecast)	
		2010/1	2010/2	2010/3	2010/4	Autumn forecast Nov. 2009	Interim forecast Feb. 2010
Germany	0.0	0.0	0.3	0.3	0.4	1.2	1.2
Spain	-0.1	-0.1	0.1	-0.2	0.1	-0.8	-0.6
France	0.6	0.4	0.0	0.1	0.3	1.2	1.2
Italy	-0.2	0.4	0.1	0.2	0.3	0.7	0.7
Netherlands	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.9
Euro area	0.1	0.2	0.2	0.2	0.3	0.7	0.7
Poland	1.7 *	0.1	0.5	0.8	0.9	1.8	2.6
United Kingdom	0.1	0.2	0.2	0.3	0.4	0.9	0.6
EU27	0.1	0.2	0.2	0.2	0.3	0.7	0.7

* estimate based on the annual growth rate

Tabela. Poziom inflacji

	Quarterly HICP (%, year-on-year)					Annual HICP (%, year-on-year)	
	Outturn	2010 (forecast)				2010 (forecast)	
	2009/4	2010/1	2010/2	2010/3	2010/4	Autumn forecast Nov. 2009	Interim forecast Feb. 2010
Germany	0.3	0.5	0.7	0.9	0.8	0.8	0.7
Spain	0.2	0.8	1.0	1.2	1.5	0.8	1.1
France	0.4	1.1	1.2	1.2	1.3	1.1	1.2
Italy	0.7	1.5	1.6	1.7	1.9	1.8	1.7
Netherlands	0.6	0.0	0.0	1.5	1.5	0.9	0.8
Euro area	0.4	0.8	1.3	1.0	1.3	1.1	1.1
Poland	3.8	3.1	2.2	2.0	2.1	1.9	2.3
United Kingdom	2.1	3.3	2.6	2.1	1.5	1.4	2.4
EU27	1.0	1.4	1.6	1.3	1.4	1.3	1.4

3. GOSPODARKA I FINANSE - Kryzys finansowy: Komisja rozpoczyna konsultacje w sprawie dalszych ewentualnych zmian w dyrektywie w sprawie wymogów kapitałowych („CRD IV”)

Komisja Europejska zainicjowała konsultacje społeczne na temat ewentualnych zmian w dyrektywie w sprawie wymogów kapitałowych, których celem byłoby wzmocnienie odporności sektora bankowego i całego systemu finansowego. Proponowane zmiany, znane jako „CRD IV”, będące kontynuacją dwóch wcześniejszych wniosków Komisji dotyczących zmian w dyrektywie w sprawie wymogów kapitałowych, odnoszą się do siedmiu konkretnych obszarów polityki, z których większość jest wyrazem zobowiązań podjętych przez przywódców G20 na szczytach w Londynie i Pittsburgu w 2009 r. Zobowiązania te obejmują tworzenie kapitału wysokiej jakości, wzmocnienie ochrony przed ryzykiem, ograniczenie procykliczności, zapobieganie nadmiernemu wykorzystywaniu dźwigni finansowej, a także zwiększenie wymogów dotyczących ryzyka płynności oraz długofalowe tworzenie rezerw na wypadek przyszłych strat kredytowych. Wszystkie zainteresowane podmioty mogą przysłać odpowiedzi w ramach konsultacji do dnia 16 kwietnia 2010 r., uwzględniając informacje na temat ewentualnego wpływu proponowanych zmian na ich działalność. Wyniki konsultacji zostaną uwzględnione we wniosku ustawodawczym planowanym na drugą połowę 2010 r.

Komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług, **Michel Barnier**, powiedział: „Musimy wyciągnąć wnioski z kryzysu. W związku z tym pragnę dopilnować, aby decyzje podjęte na szczeblu międzynarodowym pociągnęły za sobą skuteczne działania. Ważne jest, abyśmy wzmocnili fundamenty naszych instytucji finansowych i wprowadzili w życie nowe zasady, które sprawią, że będziemy lepiej przygotowani na przyszłe kryzysy. Ale zanim przedłożymy wniosek dotyczący „CRD IV”, chcę mieć pewność, że przeprowadziliśmy szerokie konsultacje i że oceniliśmy potencjalne skutki proponowanych zmian. Pragnę zachęcić wszystkie zainteresowane podmioty do zgłaszania swoich uwag.”

- **Zakres konsultacji**

Dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych (2006/48/WE oraz 2006/49/WE) służą zapewnieniu dobrej kondycji finansowej banków i firm inwestycyjnych. Określono w nich, jak wysokie muszą być środki własne banków i firm inwestycyjnych, by instytucje te w należyty sposób były zabezpieczone przed ryzykiem i chroniły interesy osób posiadających w nich depozyty.

Komisja rozpoczyna konsultacje ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami w sprawie dalszych ewentualnych zmian w dyrektywach w sprawie wymogów kapitałowych. Proponowane zmiany („CRD IV”) będą stanowić uzupełnienie dwóch pakietów zmian przyjętych w październiku 2008 r. („CRD II”) oraz w lipcu 2009 r. („CRD III”).

Zmiany dotyczą siedmiu obszarów działań:

- **Normy dotyczące płynności:** Wprowadzenie norm dotyczących płynności, które obejmują wymóg dotyczący wskaźnika zabezpieczenia płynności powiązanego ze wskaźnikiem długoterminowej płynności strukturalnej.
- **Definicja kapitału:** Poprawa jakości, trwałości i przejrzystości bazy kapitałowej.
- **Wskaźnik dźwigni:** Wprowadzenie wskaźnika dźwigni jako środka dodatkowego w stosunku do regulacji kapitałowych Bazylea II, w oparciu o stosowny przegląd i odpowiednią kalibrację.
- **Ryzyko kredytowe kontrahenta:** Zwiększenie wymogów kapitałowych na okoliczność wystąpienia ryzyka kredytowego kontrahenta wynikającego z finansowania instrumentów pochodnych, umów odkupu i papierów wartościowych.
- **Środki antycykliczne:** Antycykliczne ramy dla wymogów kapitałowych zapewnią stabilniejszy system bankowy, który zamiast pogarszać, będzie łagodził wstrząsy gospodarcze i finansowe.
- **Instytucje finansowe o znaczeniu systemowym:** Komisja prowadzi konsultacje na temat odpowiednich środków, których podjęcie będzie możliwe w przypadku wystąpienia zagrożenia spowodowanego przez te instytucje.
- **Jednolity zbiór przepisów w sektorze bankowym:** Komisja prowadzi konsultacje dotyczące obszarów, w których konieczne może być wprowadzenie bardziej rygorystycznych wymogów. Ponadto Komisja prowadzi konsultacje dotyczące odpowiedniego podejścia ostrożnościowego w zakresie kredytów na nieruchomości. Działania te stanowią część starań Komisji mających na celu utworzenie jednolitego zbioru przepisów w Europie.

Aby osiągnąć podwójny cel polegający na zwiększeniu odporności globalnego systemu finansowego i na stworzeniu równych reguł gry, konieczne będzie wprowadzenie na całym świecie pakietu bardziej rygorystycznych i konsekwentnych ostrożnościowych wymogów kapitałowych. W związku z tym ewentualne zmiany przedstawione w dokumencie konsultacyjnym są ściśle powiązane z przyszłymi zmianami w regulacjach kapitałowych Bazylea II oraz z wprowadzeniem globalnej normy dotyczącej płynności, nad którymi pracuje obecnie Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego (BCBS, <http://www.bis.org>). W tym kontekście, w ramach środków antycyklicznych, Komisja kładzie większy nacisk na dynamiczne tworzenie rezerw w trakcie całego cyklu koniunkturalnego.

• Dalsze kroki

W drugiej połowie 2010 r. Komisja planuje przyjęcie wniosku ustawodawczego, który dotyczył będzie wszystkich lub niektórych obszarów uwzględnionych w tej konsultacji i w konsultacjach poprzednich. Wniosek zostanie opracowany w oparciu o opinie uzyskane w ramach konsultacji

oraz w oparciu o ocenę skutków, w ramach której przeanalizowane zostaną potencjalne skutki opcji mających zapewnić osiągnięcie przedstawionych celów polityki. W związku z powyższym Komisja zwróciła się również do Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Bankowego (CEBS) o przeprowadzenie europejskiego badania dotyczącego wpływu ilościowego w celu oceny łącznych skutków proponowanych zmian.

Konsultacje dostępne są na stronie:

http://ec.europa.eu/internal_market/bank/regcapital/index_en.htm

4. POLITYKA KONKURENCJI - Przeciwdziałanie praktykom monopolistycznym: pisemne zgłoszenie zastrzeżeń Komisji skierowane do TP S.A.

Komisja Europejska wystosowała w dniu 1 marca br. pisemne zgłoszenie zastrzeżeń do Telekomunikacji Polskiej S.A. Dokument zawiera wstępną opinię Komisji w sprawie nadużywania przez TP S.A. dominującej pozycji na rynku poprzez odmowę świadczenia płatnego dostępu do hurtowych usług szerokopasmowych.

Dnia 17 kwietnia 2009 r. Komisja wszczęła postępowanie w odpowiedzi na informacje o nadużyciu dominującej pozycji na polskim rynku hurtowych usług szerokopasmowych przez Telekomunikację Polską. Art. 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zakazuje nadużywania pozycji dominującej.

W pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń Komisja przedstawia wstępny wniosek, że TP dopuszczała się odmowy (odpłatnego) dostępu do swojej sieci na różnych etapach dostarczania usług.

Dostęp do sieci usług szerokopasmowych Telekomunikacji Polskiej ma fundamentalne znaczenie dla każdego z jej konkurentów, który zamierza świadczyć usługi detaliczne klientom ostatecznym w całej Polsce. W wyniku praktyk TP musieli oni przechodzić czasochłonne i uciążliwe procedury, aby uzyskać dostęp do sieci zasiedziałego operatora na polskim rynku. Alternatywni usługodawcy musieli borykać się między innymi z opóźniającą strategią TP S.A., która żądała od nich spełnienia nieracjonalnych warunków i odmawiała im dostępu do informacji niezbędnych do podejmowania prawidłowych decyzji gospodarczych oraz sprawnego funkcjonowania w tej branży. Postawa ta stała na przeszkodzie rozwojowi polskiego rynku detalicznych usług dostępu szerokopasmowego.

Rynek usług telekomunikacyjnych w całej UE jest w pełni otwarty dla konkurencji od roku 2002, a rynek w Polsce od 2004 r. – od czasu przystąpienia Polski do UE. W myśl zasad liberalizacji i swobody konkurencji nowym przedsiębiorcom wchodzącym na rynek, zwanym operatorami alternatywnymi, powinien przysługiwać płatny dostęp do sieci i usług operatora zasiedziałego. Otwarcie rynku wraz z konkurencją zapewniają klientom większy wybór usług i bardziej konkurencyjne ceny, przyczyniając się do tworzenia większej liczby przedsiębiorstw oraz miejsc pracy.

Telekomunikacja Polska ma osiem tygodni na odpowiedź na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń. Ma prawo następnie do złożenia ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym. W przypadku potwierdzenia wstępnej opinii zawartej w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń, Komisja będzie wymagać od TP S.A. przerwania zarzucanych jej praktyk i może nałożyć na nią grzywnę.

- **Kontekst postępowania**

Pisemne zgłoszenie zastrzeżeń to formalny krok komisyjnego postępowania w sprawie ochrony konkurencji, w którym Komisja pisemnie powiadamia zainteresowane strony o postawionych im zarzutach. Adresat pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń może odpowiedzieć na nie na piśmie, przedstawiając wszelkie znane sobie fakty przemawiające na jego korzyść wobec sformułowanych przez Komisję zastrzeżeń. Zainteresowane strony mogą także wystąpić o zorganizowanie spotkania wyjaśniającego, które służy złożeniu ustnych wyjaśnień. Komisja podejmuje ostateczną decyzję, czy praktyki opisane w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń można uznać za zgodne z unijnym prawem antymonopolowym. Samo pisemne zgłoszenie zastrzeżeń nie przesądza o końcowych wnioskach, do jakich doprowadzi postępowanie.

5. RYNEK WEWNĘTRZNY - Tabela wyników rynku wewnętrznego: państwa członkowskie osiągnęły najlepszy dotychczasowy wynik, ale nadal potrzeba działań w zakresie praktycznego stosowania przepisów

Według najnowszej tabeli wyników rynku wewnętrznego opracowanej przez Komisję Europejską państwa członkowskie nigdy nie spisały się lepiej w zakresie terminowego wdrażania do prawa krajowego uzgodnionych przepisów dotyczących rynku wewnętrznego, jednak praktyczne ich stosowanie wymaga dalszej poprawy. Średnio tylko 0,7% dyrektyw z dziedziny rynku wewnętrznego, dla których minął termin transpozycji, nie zostało wdrożonych do prawa krajowego, w porównaniu z 1,0% w lipcu 2009 r. Oznacza to, że państwa członkowskie osiągnęły wynik znacznie poniżej uzgodnionej przez szefów państw i rządów wartości docelowej w wysokości 1%, która miała zostać osiągnięta najpóźniej do 2009 r. Dwadzieścia państw członkowskich osiągnęło wynik równy wartości docelowej lub lepszy od niej, przy czym na czele uplasowały się Litwa i Malta, którym zabrakło trzech dyrektyw do uzyskania maksymalnego wyniku. Malta zajęła pierwsze miejsce już po raz trzeci. Szesnaście państw członkowskich osiągnęło najlepsze jak dotąd rezultaty. Jednakże siedem państw członkowskich – Austria, Republika Czeska, Włochy, Polska, Portugalia, Luksemburg i Grecja – nadal nie osiągnęło wartości docelowej, utrudniając dalsze zmniejszenie liczby niewdrożonych przepisów. Jeśli chodzi o stosowanie przepisów unijnych, nastąpiło niewielkie zmniejszenie liczby prowadzonych postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, jednak czas ich trwania jest nadal zbyt długi. Państwa członkowskie potrzebują średnio 18 miesięcy, aby wykonać orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości, pomimo że są prawnie zobowiązane do podjęcia natychmiastowych działań. **Michel Barnier**, komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług, powiedział: „Jest to doskonały wynik, który przysporzy korzyści całemu rynkowi wewnętrznemu. Zachęcam siedem państw członkowskich, które jeszcze nie osiągnęły wartości docelowej, do podwojenia wysiłków. Nadal duży problem stanowią jednak jakość wdrożenia i praktyczne zastosowanie przepisów, co rzutuje na ich skuteczność i zmniejsza zaufanie do rynku wewnętrznego. Niedopuszczalne jest niewykonywanie orzeczeń Trybunału. Zamierzam w pełni wykorzystywać możliwości, jakie daje mi nowy Traktat, aby przyspieszyć wykonanie tych orzeczeń. Pragnę nawiązać prawdziwe partnerstwo z państwami członkowskimi, aby lepiej zrozumieć takie problemy i im zapobiegać. Jestem pewien, że razem możemy sprawić, aby obywatele i przedsiębiorstwa na powrót stały się centralną częścią rynku wewnętrznego.”

• Wdrożenie dyrektyw w dziedzinie rynku wewnętrznego

- Średni deficyt transpozycji, czyli odsetek dyrektyw dotyczących rynku wewnętrznego, które nie zostały terminowo wdrożone do prawa krajowego w 27 państwach

członkowskich, wynosi **0,7%**, czyli jest znacznie niższy niż wynoszący 1% cel śródk okresowy, który został ustalony przez szefów państw i rządów w 2007 r. Państwa członkowskie po raz pierwszy osiągnęły w uzgodnionym terminie wyniki lepsze od zakładanych.

- Ogółem 16 państw członkowskich osiągnęło najlepsze jak dotąd rezultaty lub im dorównało. Są to: **Belgia, Republika Czeska, Estonia, Hiszpania, Francja, Cypr, Łotwa, Litwa, Luksemburg, Węgry, Malta, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Finlandia i Zjednoczone Królestwo.**
 - Liczba państw członkowskich, które osiągnęły wartość docelową, wzrosła z 18 do 20. Państwa członkowskie nadal nieosiągające wartości docelowej wynoszącej 1% to: **Austria, Portugalia, Republika Czeska, Polska, Włochy, Luksemburg i Grecja.** Tym niemniej wszystkie 7 państw członkowskich, z wyjątkiem **Austrii**, zdołało znacznie zmniejszyć swoje deficyty.
 - Uwzględniając ilość aktów prawnych, które zostaną uchwalone w ciągu najbliższych 6 miesięcy, **Republika Czeska, Grecja, Włochy, Luksemburg i Polska** będą musiały podjąć radykalne działania, aby osiągnąć wartość docelową następnym razem.
 - Państwa członkowskie zdołały w ciągu ostatnich sześciu miesięcy zmniejszyć liczbę mocno opóźnionych dyrektyw z 22 do 16.
 - Państwa członkowskie zmniejszyły również liczbę dyrektyw nieprawidłowo wdrożonych. Jeśli dodamy liczbę dyrektyw nieprawidłowo przetransponowanych do liczby dyrektyw niewdrożonych terminowo, otrzymamy średnią wartość deficytu transpozycji dla UE wynoszącą 1,5% w porównaniu z 1,8% pół roku temu.
 - Państwa członkowskie powinny się obecnie skupić na konieczności zmniejszenia opóźnień w zakresie transpozycji. Obecnie państwa członkowskie potrzebują średnio 9 dodatkowych miesięcy na transpozycję dyrektywy po wygaśnięciu odpowiedniego terminu. **Grecja i Luksemburg** wypadają najgorzej pod tym względem.
- **Naruszenia**
 - Ogólna liczba postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego uległa nieznacznemu zmniejszeniu o 1,2% w porównaniu ze stanem pół roku temu. Wzorem lat ubiegłych w obszarach takich jak „podatki i unia celna” oraz „ochrona środowiska” powstaje największa liczba uchybień.
 - Najwięcej otwartych postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przypada na **Włochy**, na następnych miejscach plasują się **Grecja i Hiszpania.**
 - Zwiększył się średni okres czasu potrzebny do rozpatrzenia sprawy. W porównaniu ze stanem w grudniu 2007 r. okres ten wydłużył się z 25 miesięcy do **28** miesięcy dla UE-15 oraz z 12 miesięcy do **16** miesięcy dla UE-12.
 - Państwa członkowskie potrzebują znacznej ilości czasu, przeciętnie niemal 18 miesięcy, aby wykonać orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości, pomimo że ich obowiązkiem jest podjęcie natychmiastowych działań. **Austria i Hiszpania mają największe opóźnienia**, zastosowanie się do orzeczeń zajmuje im średnio około **25** miesięcy.

Pełna treść najnowszej „Tabeli wyników rynku wewnętrznego” znajduje się na stronie: http://ec.europa.eu/internal_market/score/index_en.htm

Sprawozdanie Parlamentu Europejskiego w sprawie tabeli wyników rynku wewnętrznego (autorstwa Róży Gräfin von Thun Und Hohenstein, głosowanie podczas sesji w Strasburgu w marcu br.):

6. RYNEK WEWNĘTRZNY - System SOLVIT i Biuro Porad dla Obywatela a wzrost liczby Europejczyków mieszkających, pracujących i prowadzących działalność gospodarczą za granicą

Rosnąca liczba Europejczyków korzysta z unijnego systemu doradztwa i pomocy w poszukiwaniu konkretnych odpowiedzi i szybkich rozwiązań dotyczących wątpliwości i problemów, z którymi borykają się oni na rynku wewnętrznym. Taki jest ogólny wniosek płynący z opublikowanego przez Komisję Europejską rocznego sprawozdania na temat systemu SOLVIT i Biura Porad dla Obywatela (CSS), dwóch darmowych serwisów pomocowych dostępnych dla europejskich obywateli i przedsiębiorstw i służących im pomocą w maksymalnym wykorzystaniu praw przysługujących im na rynku wewnętrznym. System SOLVIT rozwinął się jako praktyczna i dodatkowa alternatywa dla formalnego postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, pomagając obywatelom i przedsiębiorstwom w walce o utrzymanie silnej pozycji na rynku wewnętrznym.

Michel Barnier, komisarz ds. rynku wewnętrznego i usług, powiedział: „Rynek wewnętrzny nie jest tworem biurokratycznym. Jego istotą jest upraszczanie codziennego życia obywateli i wspieranie europejskich przedsiębiorstw. Aby jednak móc w pełni skorzystać z zalet rynku wewnętrznego, obywatele i przedsiębiorstwa muszą mieć możliwość praktycznego korzystania ze swoich praw. SOLVIT i Biuro Porad dla Obywatela stanowią dwa nieodzowne narzędzia umożliwiające Europejczykom zrozumienie praw przysługujących im w UE, korzystanie z nich i ich skuteczniejszą obronę”.

• SOLVIT

Dzięki znacznemu zwiększeniu liczby rozpatrywanych spraw SOLVIT wyraźnie przyczynił się do usprawnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego. W 2009 r. SOLVIT udzielił pomocy rekordowej liczbie 1500 obywateli i przedsiębiorstw walczących z krajowymi organami administracji publicznej o uznanie ich praw na rynku wewnętrznym, co stanowi wzrost o 54 proc. w porównaniu z poprzednim rokiem. Najczęściej pojawiające się problemy dotyczyły prawa pobytowego, zabezpieczenia społecznego i uznania kwalifikacji zawodowych. W 86 proc. przypadków znaleziono pomyślne rozwiązanie, a średni czas obsługi pojedynczej sprawy wyniósł 59 dni, sporo krócej niż 10-tygodniowy termin, który SOLVIT wyznaczył sobie jako termin rozpatrywania spraw.

Od 2007 r. liczba spraw kierowanych do SOLVIT przewyższa liczbę formalnych skarg i postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w dziedzinie rynku wewnętrznego. Dzięki krótkim terminom dotrzymywanym przez SOLVIT oraz wysokim wskaźnikom pozytywnie załatwianych spraw serwis ten stanowi skuteczny alternatywny instrument wobec postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, co stanowi dobrą wiadomość dla obywateli i przedsiębiorstw, które pragną szybkiego rozwiązania swoich problemów.

SOLVIT w pigułce: Komisja i państwa członkowskie stworzyły sieć SOLVIT w 2002 r. chcąc pomóc obywatelom i przedsiębiorstwom w rozwiązywaniu praktycznych problemów wynikających z nieprawidłowego stosowania prawa unijnego przez krajowe organy

administracji. SOLVIT, w ciągu dziesięciu tygodni, przedstawia podmiotom składającym skargi pragmatyczne rozwiązania. Jest to usługa bezpłatna, z której łatwo skorzystać. Skargę można złożyć, wypełniając elektroniczny formularz dostępny w internecie w języku ojczystym lub kontaktując się z krajowym centrum SOLVIT.

- **Biuro Porad dla Obywatela (CSS)**

W 2009 r. z darmowych i praktycznych porad prawnych Biura Porad dla Obywatela, udzielanych w ciągu trzech dni roboczych, skorzystało 12 000 obywateli, co stanowi wzrost o 8,5 proc. w stosunku do poprzedniego roku. Większość otrzymanych zapytań dotyczyła zabezpieczenia społecznego, praw pobytowych, pracy, procedur wjazdowych, pojazdów silnikowych i opodatkowania. W 2009 r. usługi świadczone przez CSS rozszerzono o osobiste doradztwo bezpośrednio dostępne w trzech stolicach (Dublin, Berlin i Madryt), wzmacniając zakres usług pomocowych, z których korzystać mogą obywatele UE chcący korzystać z możliwości stwarzanych przez rynek wewnętrzny.

CSS w pigułce: serwis świadczący obywatelom UE darmowe, osobiste porady dotyczące wątpliwości i problemów, z którymi borykają się oni realizując swoje prawa wynikające z rynku wewnętrznego w innym kraju UE – takie jak uzyskanie zezwolenia na pobyt, zapewnienie zabezpieczenia społecznego lub doprowadzenie do uznania kwalifikacji. Obywatele zadają pytania w języku ojczystym i w ciągu trzech dni roboczych otrzymują od eksperta prawnego odpowiedź w języku ojczystym oraz wskazówki na temat tego, gdzie szukać dalszej pomocy.

- **Dalsze kroki**

W oparciu o sukces systemu SOLVIT i CSS, Komisja jest zdecydowana kontynuować inwestycje w ulepszanie systemu informacji, porad i rozwiązywania problemów dla obywateli i przedsiębiorstw. W 2009 r. SOLVIT i CSS zacieśniły współpracę oferując obywatelom bardziej zintegrowany pakiet usług. Trwa także bliska współpraca z innymi służbami, a jej ostatecznym celem jest stworzenie wysokiej jakości pakietu usług na zasadzie punktu kompleksowej obsługi, co umożliwi obywatelom i przedsiębiorstwom poszerzenie wiedzy na temat przysługujących im w UE praw, oraz ich lepsze zrozumienie i skuteczniejszą obronę.

- **Dodatkowe informacje:**

SOLVIT: <http://ec.europa.eu/solvit>

Biuro Porad dla Obywatela: <http://ec.europa.eu/citizensrights/>

7. RÓWNOUPRAWNIENIE - Komisja Europejska dąży do radykalnego zmniejszenia różnicy w płacach kobiet i mężczyzn

W ciągu najbliższych pięciu lat Komisja Europejska planuje zastosować szereg środków w celu radykalnego zmniejszenia różnicy w płacach kobiet i mężczyzn. Średnio różnica ta wynosi w UE 18%. W celu jej redukcji Komisja zamierza zmienić podejście pracodawców, pobudzać inicjatywy mające na celu promowanie równości płci oraz wspierać opracowywanie narzędzi mierzenia różnicy w płacach kobiet i mężczyzn. Równocześnie nie jest wykluczone tworzenie nowych środków prawnych. Komisja zamierza przeprowadzić konsultacje z europejskimi partnerami społecznymi oraz analizę wpływu różnych opcji działania: zwiększenia sankcji, zapewnienia przejrzystości płac lub regularnych sprawozdań w zakresie

różnicy płac. Opublikowane w dniu 5 marca br. badanie Eurobarometru wskazuje, że ponad 80% Europejczyków popiera podjęcie pilnych działań w tym zakresie.

„Jestem poruszona faktem, że w ciągu ostatnich 15 lat różnica w płacach kobiet i mężczyzn niemal nie zmniejszyła się, a w niektórych krajach nawet wzrosła,” powiedziała wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa. „W okresie kryzysu Europa nie może pozwolić sobie na koszty różnicy w płacach kobiet i mężczyzn i musimy użyć wszystkich dostępnych narzędzi, aby ją usunąć. Wraz z państwami członkowskimi będziemy starać się, aby do końca kadencji Komisji osiągnąć znaczną redukcję różnicy w płacach kobiet i mężczyzn w UE.”

Różnica w płacach kobiet i mężczyzn – średnia różnica w zarobkach brutto na godzinę we wszystkich działach gospodarki – wynosi obecnie w UE 18%, przy czym różni się ona znacząco zależnie od kraju i sektora. Odzwierciedla ona utrzymującą się nierówność na rynku pracy, która w praktyce dotyczy głównie kobiet. Jej zmniejszenie wymaga działań na wielu poziomach w celu zwalczania jej różnorodnych przyczyn.

W drugiej połowie 2010 r. Komisja przedstawi nową strategię UE na rzecz równości płci na lata 2010-2015. Likwidacja różnicy w płacach kobiet i mężczyzn będzie jednym z jej głównych priorytetów. W tym celu Komisja zastosuje wszystkie dostępne narzędzia, zarówno prawne jak i pozaprawne.

We współpracy z europejskimi partnerami społecznymi Komisja przeprowadzi szczegółową analizę gospodarczych i społecznych skutków niektórych możliwych działań, a w szczególności:

- przedstawiania sprawozdań w zakresie różnicy płac kobiet i mężczyzn i gwarantowania przejrzystości płac na poziomie przedsiębiorstw i indywidualnym, lub też grupowym, poprzez informowanie i konsultacje z pracownikami,
- wzmacniania obowiązku zapewniania neutralnych w odniesieniu do płci systemów klasyfikacji stanowisk oraz skali płac;
- udoskonalania przepisów w zakresie sankcji w przypadku łamania prawa do równej płacy, tak aby miały one funkcję prewencyjną i były proporcjonalne (np. sankcje byłyby ostrzejsze w przypadku wielokrotnego łamania prawa).

Komisja zamierza również:

- zwiększać świadomość pracowników, pracodawców i całego społeczeństwa w zakresie przyczyn różnicy w płacach i potencjalnych rozwiązań problemu;
- wspierać inicjatywy w zakresie promowania równości płci w miejscu pracy poprzez znaki lub karty równości oraz nagrody. We Francji ustanowiono na przykład w 2004 r. „znak równości zawodowej”. Przedsiębiorstwa mogą go uzyskać na okres trzech lat, jeżeli przeprowadzą odpowiednią procedurę i wykażą swoje zaangażowanie na rzecz równości płci w różnych obszarach, np. harmonogramach, programach rozwoju zawodowego i wewnętrznego awansu kobiet na kluczowe stanowiska;
- wspierać opracowywanie narzędzi pomagających pracodawcom w analizie różnic w płacach kobiet i mężczyzn w ich przedsiębiorstwach. W Niemczech opracowano na przykład program informatyczny obliczający różnicę poziomu płac. Narzędzie to pomaga pracodawcom w uzyskaniu obrazu sytuacji i podjęciu środków w celu zlikwidowania różnicy w płacach kobiet i mężczyzn;
- poprawić dostępność i jakość statystyk w zakresie różnicy w płacach.

Walka ze związanymi z płcią nierównościami na rynku pracy jest także kluczowym elementem unijnej strategii gospodarczej i zatrudnienia na najbliższe dziesięć lat Europa 2020. Zgodnie z wynikami badań przeprowadzonych w 2009 r. przez szwedzką prezydencję, likwidacja wynikających z płci różnic w zakresie zatrudnienia w państwach członkowskich UE może zaowocować 15%-45% wzrostem PKB.

Komisja prowadzi ponadto analizę inicjatyw w zakresie promowania równości płci w miejscu pracy. Jej wyniki zaprezentowane zostaną w dniu 5 maja.

- **Kontekst**

Badanie Eurobarometru w zakresie równości płci wykazało, że w opinii Europejczyków likwidacja różnicy w płacach kobiet i mężczyzn jest, obok przeciwdziałania przemocy wobec kobiet, głównym priorytetem walki z nierównością płci. 82% Europejczyków uważa, że należy podjąć pilne działania w celu zlikwidowania różnicy w płacach kobiet i mężczyzn. Równocześnie 62% ankietowanych sądzi, że nierówność wynikająca z płci jest w ich kraju powszechna. 66% stwierdziło także, że w ciągu ostatnich dziesięciu lat sytuacja poprawiła się.

Dzięki unijnym i krajowym przepisom w zakresie równości płac zmniejszyła się liczba przypadków bezpośredniej dyskryminacji, tj. różnic w płacach kobiet i mężczyzn wykonujących dokładnie tę samą pracę. Różnice w płacach odzwierciedlają jednak o wiele więcej różnych przejawów trwającej ciągle dyskryminacji i nierówności na rynku pracy, które w praktyce dotyczą głównie kobiet.

W perspektywie zarobków na przestrzeni całego życia konsekwencją różnicy płac są także niższe emerytury kobiet. W rezultacie kobiety w większym niż mężczyźni stopniu doświadczają trwałej i głębokiej biedy. W grupie wiekowej powyżej 65 lat zagrożonych ubóstwem jest 22% kobiet, podczas gdy wśród mężczyzn – 16%.

Działania informacyjne są konieczne, aby uświadomić pracodawcom, pracownikom i innym zainteresowanym stronom przyczyny występowania różnicy w płacach kobiet i mężczyzn i sposoby jej zmniejszenia. Komisja rozpoczyna zatem drugi etap obejmującej całą Unię Europejską kampanii informacyjnej, która prowadzona będzie w zdecentralizowany sposób w 27 państwach członkowskich. Nowy dostępny w internecie kalkulator pozwoli pracownikom i pracodawcom uzmysłowić sobie różnicę w płacach kobiet i mężczyzn.

- **Więcej informacji**

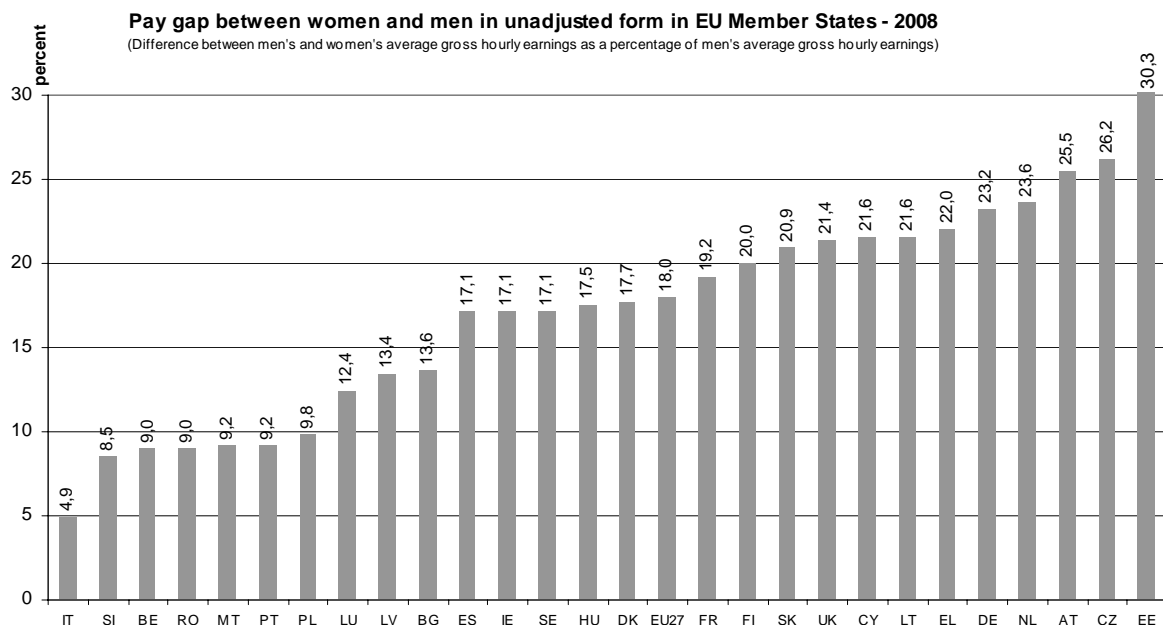
Pakiet materiałów prasowych na temat różnicy w płacach kobiet i mężczyzn

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=708&furtherNews=yes>

Wyniki badania Eurobarometru nr 326: „Równouprawnienie płci w UE w 2009 r.”

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_special_en.htm

Jaka jest różnica płac w państwach członkowskich? (mierzona jako różnica pomiędzy średnią płacą brutto za godzinę pomiędzy mężczyznami i kobietami).

Source: Eurostat. Structure of Earnings Survey 2006 and national sources (2008) for yearly SES-comparable estimates. Provisional data for EU27, FR, ES and CY. Exception to the reference year : 2007 data for IE, DK, NL and EE.

8. RÓWNOUPRAWNIENIE - Komisja Europejska wzmacnia swoje zaangażowanie w sprawę równości kobiet i mężczyzn

Przed zbliżającym się Międzynarodowym Dniem Kobiet, dzięki **Karcie Praw Kobiet** Komisja Europejska wzmocniła i pogłębiła swoje zaangażowanie w sprawę równości kobiet i mężczyzn. Ta polityczna deklaracja wyznacza pięć kluczowych obszarów działania i zobowiązuje Komisję do włączenia kwestii równości płci we wszystkie swoje polityki w ciągu najbliższych pięciu lat, podejmując szczególne środki zmierzające do promocji równości.

„Karta stanowi zobowiązanie Komisji do urzeczywistniania zasady równości płci w UE. Kobiety i mężczyźni wciąż powszechnie spotykają się z nierównym traktowaniem, co ma poważne konsekwencje dla spójności gospodarczej i społecznej, zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności oraz starzenia się społeczeństwa Europy. Z tego względu ważne jest skuteczne włączenie kwestii płci do przyszłej strategii Europa 2020, którą Komisja opracuje w ciągu najbliższych pięciu lat. Szczególnie w czasach kryzysu musimy uwzględnić wymiar równości płci w naszych politykach, co korzystnie wpłynie zarówno na sytuację kobiet, jak i mężczyzn” powiedział przewodniczący Komisji **José Manuel Barroso**.

Karta zawiera szereg zobowiązań opartych na uzgodnionych zasadach dotyczących równości między kobietami i mężczyznami i ma na celu promowanie:

- równości na rynku pracy oraz równej ekonomicznej niezależności kobiet i mężczyzn, dzięki strategii Europa 2020;
- równej płacy za taką samą pracę lub pracę takiej samej wartości, poprzez współpracę z państwami członkowskimi w kierunku znacznego ograniczenia różnic płacowych między kobietami i mężczyznami w okresie najbliższych pięciu lat;
- równości w procesie podejmowania decyzji dzięki unijnym instrumentom motywującym;

- godności, integralności i kresu przemocy uwarunkowanej płcią poprzez kompleksowe ramy polityki;
- równości płci poza obszarem UE dzięki poruszaniu tej kwestii w stosunkach zewnętrznych oraz na szczeblu organizacji międzynarodowych.

Karta stanowi zwłaszcza odpowiedź na wezwanie Parlamentu Europejskiego do podjęcia działań, mających na celu przeciwdziałanie przemocy. „Jestem szczególnie dumna, że odpowiadam za wprowadzenie kompleksowych i skutecznych ram polityki skierowanych na zwalczanie przemocy uwarunkowanej płcią. Przemoc ta stanowi naruszenie praw podstawowych, a zwłaszcza ludzkiej godności, prawa do życia i prawa człowieka do integralności. Dopilnuję, aby skuteczne środki zmierzające do zwalczania okaleczania żeńskich narządów płciowych stały się częścią tej strategii” powiedziała **Viviane Reding**, komisarz ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa oraz wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej.

Nowe badanie Eurobarometru dotyczące równości płci wykazuje, że w opinii 62% Europejczyków nierówność płci wciąż istnieje w wielu obszarach społeczeństwa. Badanie ujawnia także, że dla Europejczyków dwoma głównymi priorytetami działań w tej dziedzinie są przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet oraz likwidacja różnicy w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn (odpowiednio 92% i 82% ankietowanych uważa, że te kwestie wymagają szybkiego podjęcia działań). Ponadto, 61% jest zdania, że decyzje podejmowane na szczeblu UE odgrywają ważną rolę w walce z nierównością płci.

Po Karcie, w połowie 2010 r. Komisja przyjmie nową strategię w zakresie równości płci. Zapewni ona skoordynowane ramy dla działań we wszystkich politykach UE.

Inicjatywa ta podjęta zostaje 15 lat po przyjęciu Pekinńskiej Platformy Działań przez IV Światową Konferencję Narodów Zjednoczonych w sprawie Kobiet. Jest ona wynikiem zobowiązania przewodniczącego Barroso do ustanowienia Karty Praw Kobiet, złożonego podczas przemówienia do Parlamentu Europejskiego w dniu 5 września 2009 r.

- **Więcej informacji:**

Pakiet materiałów prasowych na temat Karty Praw Kobiet oraz różnicy w płacach kobiet i mężczyzn:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=708&furtherNews=yes>

9. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE - Komisja wzywa państwa członkowskie do podjęcia większej ilości działań informacyjnych dotyczących europejskiego numeru alarmowego 112

Z okazji obchodzonego w dniu 11 lutego br. Europejskiego Dnia Numeru 112 europejska komisarz odpowiedzialna za agendę cyfrową, **Neelie Kroes**, wzywała państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz lepszego informowania o jednolitym europejskim numerze alarmowym 112. Mimo niewielkiej poprawy, trzech z czterech Europejczyków nadal nie wie o możliwości zadzwonienia pod numer 112 w nagłym przypadku, aby skontaktować się z policją, strażą pożarną lub pogotowiem ratunkowym z domu lub z dowolnego kraju Unii Europejskiej. Odruch wybierania tego jednolitego numeru, który obecnie działa we wszystkich krajach UE, może niejednokrotnie uratować życie i zmniejszyć stopień obrażeń.

Neelie Kroes, komisarz odpowiedzialna za agendę cyfrową, oświadczyła: „Jednolity europejski numer alarmowy jest przydatny tylko wtedy, gdy ludzie go znają. W Europejskim Dniu Numeru 112 zwracam się do organów krajowych każdego państwa członkowskiego o zintensyfikowanie działań na rzecz lepszego informowania obywateli o numerze 112, który może uratować życie.”

Wyniki niedawnego badania Eurobarometru pokazują, że jedynie jedna czwarta (25 %) obywateli UE jest w stanie spontanicznie wskazać 112 jako numer służący do wzywania służb ratunkowych w całej UE. To wynik lepszy tylko o 1 punkt procentowy od roku 2009 (24 %) na poziomie UE. Jednakże w niektórych krajach liczba obywateli znających numer 112 zdecydowanie wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim. Dotyczy to Belgii i Słowacji (wzrost o 9 punktów procentowych), Słowenii (wzrost o 7 punktów procentowych) i Polski (wzrost o 6 punktów procentowych), Litwy i Węgier (wzrost o 5 punktów procentowych). W Republice Czeskiej, w Luksemburgu, w Polsce, na Słowacji i w Finlandii ponad połowa mieszkańców wie o numerze 112. Jednak we Włoszech, w Grecji i w Zjednoczonym Królestwie numer ten zna mniej niż 10 % obywateli. Poziom ten nie zmienił się od zeszłego roku i jest najniższy w UE.

W 21 krajach UE europejski numer alarmowy 112 pojawia się w książkach telefonicznych, a w 20 krajach UE – na pojazdach ratunkowych. W sprawozdaniu podkreślono jednak, że jedynie 22 % obywateli UE twierdzi, że otrzymało **informacje** na temat numeru 112. Większość (62 %) stwierdziła również, że informacje te były niewystarczające. Wielu obywateli natrafia ponadto na **problemy językowe**: dzwoniąc pod numer 112 podczas pobytu zagranicą, jedna osoba na dziesięć miała problem z porozumieniem się w innym języku niż ojczysty, mimo że państwa członkowskie twierdzą, iż ich ośrodki alarmowe 112 są w stanie przyjmować zgłoszenia przynajmniej w języku angielskim.

Otrzymanie informacji o **miejscu, z którego dokonuje się zgłoszenia na numer 112**, może przyspieszyć przybycie służb ratunkowych, zmniejszyć stopień obrażeń, a nawet ocalić życie. W 20 krajach UE (w porównaniu z 9 w 2008 r.) ośrodki obsługi telefonicznej prawie natychmiast informują służby ratunkowe o miejscu, z którego dokonano zgłoszenia pod numer 112, dzięki systemom do lokalizacji („push” lub „pull”). Komisja wniosła jednak sprawę przeciwko Włochom, ponieważ tego rodzaju informacje nie są jeszcze przekazywane służbom ratunkowym, jeżeli zgłoszenia dokonuje się z telefonu komórkowego.

- **Kontekst**

112 to europejski numer alarmowy, pod który można dzwonić bezpłatnie z telefonu stacjonarnego lub komórkowego na terenie całej Unii Europejskiej. Od lipca 2009 r. obywatele, którzy korzystają z telefonu komórkowego w roamingu w innym kraju Unii Europejskiej, otrzymują wiadomość SMS z informacją na temat tego numeru.

Reforma unijnych przepisów w dziedzinie telekomunikacji zaostriżyła unijne przepisy dotyczące numeru 112, zwłaszcza w odniesieniu do przyspieszonego trybu udostępniania organom ratunkowym danych pozwalających na umiejscowienie osób dzwoniących, wymogów w sferze upowszechniania wiedzy (w szczególności wśród podróżnych), rozszerzenia zobowiązań w dziedzinie gwarantowanego dostępu na niektórych dostawców usług telefonii internetowej (VoIP) oraz obsługi użytkowników niepełnosprawnych.

W celu zagwarantowania sprawnego funkcjonowania numeru 112 Komisja wniosła sprawy przeciwko 14 państwom członkowskim w związku z niedopełnieniem obowiązku dostarczania informacji dotyczących miejsca, w którym znajduje się osoba dzwoniąca. Trzydzieści z tych spraw zamknięto, ponieważ zainteresowane państwa podjęły środki naprawcze (w przypadku Włoch sprawa jest nadal w toku). Komisja wniosła również sprawy przeciwko Polsce i Bułgarii w kwestii dostępności numeru 112 oraz przeciwko Włochom w związku z niewłaściwym zarządzaniem zgłoszeniami na numer 112 przez służby ratunkowe (sprawę tę niedawno zamknięto).

Numer 112 działa już obecnie we wszystkich krajach UE. O ile numer 112 działa równolegle z dotychczas istniejącymi krajowymi numerami alarmowymi, to w Danii, Finlandii, Niderlandach, Portugalii, Szwecji, Rumunii i na Malcie stał się on głównym krajowym numerem alarmowym. Strona internetowa Komisji poświęcona numerowi 112 jest obecnie dostępna w sześciu językach (niemieckim, francuskim, angielskim, hiszpańskim, włoskim i polskim): www.ec.europa.eu/112

Jak numer 112 działa w moim kraju?

http://ec.europa.eu/information_society/activities/112/ms/index_en.htm

Dla dzieci (strona dostępna we wszystkich 23 językach urzędowych UE)

http://ec.europa.eu/information_society/activities/112/kids/index_en.htm

Flash Eurobarometr nr 285 „Europejski numer awaryjny 112”:

http://ec.europa.eu/information_society/activities/112/docs/survey_2010.pdf

Sprawozdanie Komitetu ds. Łączności dotyczące wdrożenia numeru 112:

http://circa.europa.eu/Public/irc/infosococom1/library?l=/public_documents_2010&vm=detailed&sb=Title

Nowy informacyjny film video o numerze 112:

www.ec.europa.eu/112

http://ec.europa.eu/avservices/video/video_prod_en.cfm?type=details&prodid=12592&src=1

10. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE - Widmo radiowe: konsultacje społeczne w sprawie przyszłej polityki oraz szczyt w dniach 22-23 marca

Komisja Europejska rozpoczęła konsultacje w sprawie strategicznych priorytetów programu polityki UE dotyczącej widma radiowego na lata 2011-2015. Dostęp do widma radiowego jest niezbędny w wielu różnych rodzajach działalności, począwszy od telekomunikacji i radiodifuzji, poprzez transport, a skończywszy na zastosowaniach w technologiach kosmicznych. Powszechny i sprawiedliwy dostęp do widma radiowego jest konieczny, aby obywatele UE mieszkający zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich, mogli czerpać korzyści z technologii cyfrowej. Lepsze wykorzystanie widma może również wzmocnić europejską gospodarkę, gdyż wprowadzenie szybkich usług bezprzewodowych zwiększy konkurencyjność i wzrost gospodarczy. Przedstawiciele branży, konsumenci oraz inne zainteresowane podmioty proszeni są o przesłanie odpowiedzi na konsultacje do 9 kwietnia. W dniach 22-23 marca odbędzie się ponadto organizowany wspólnie przez Komisję i Parlament Europejski szczyt na temat widma, podczas którego omówione zostaną europejskie priorytety w tej dziedzinie.

Neelie Kroes, komisarz ds. agendy cyfrowej, powiedziała: „Decyzje o tym, jak korzystamy z widma radiowego, mają wpływ na codzienne życie obywateli i działalność przedsiębiorstw. Z tego względu pragniemy dać im możliwość wzięcia udziału w dyskusji na temat tego, jak

powinniśmy przydzielać dostęp do tych ograniczonych zasobów. Ich odpowiedzi będą stanowić cenny wkład w opracowanie skutecznej polityki UE dotyczącej widma radiowego”.

Usługi, w ramach których wykorzystuje się widmo radiowe, generują około 300 mld euro PKB Europy, ale w chwili obecnej widmo nie zawsze jest użytkowane w sposób efektywny. Optymalizacja wykorzystania widma może przyczynić się do pobudzenia innowacji i do zapewnienia powszechnego dostępu szerokopasmowego do końca 2013 r. Komisja zwraca się do zainteresowanych podmiotów i konsumentów z prośbą o uwagi na temat przyszłych kierunków polityki dotyczącej wykorzystania widma radiowego w UE w kontekście następujących obszarów tematycznych:

- naprawa gospodarcza i wzrost gospodarczy;
- włączenie społeczne i usługi dla obywateli;
- ochrona środowiska i zdrowia;
- zastosowania w technologiach kosmicznych i bezpieczeństwo transportu;
- koordynacja i negocjacje na szczeblu międzynarodowym;
- ponowne zagospodarowanie widma i konkurencja.

Wyniki uzyskane w ramach konsultacji posłużą Komisji do przygotowania programu polityki dotyczącej widma radiowego, który zostanie przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przed końcem pierwszej połowy 2010 r.

W dniach 22-23 marca 2010 r. Parlament Europejski i Komisja zorganizują wspólnie w Brukseli szczyt na temat widma z udziałem przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, Rady i innych zainteresowanych podmiotów. Celem szczytu będzie debata na temat przyszłych kierunków polityki dotyczącej widma radiowego.

• **Kontekst**

W listopadzie 2009 r. Parlament Europejski i Rada podjęły decyzję o zmianie przepisów UE w dziedzinie telekomunikacji i wezwały Komisję do przedstawienia wieloletniego programu polityki dotyczącej widma radiowego. Ogólny cel programu, który wyznaczono w przyjętych w ubiegłym roku zmienionych przepisach UE w dziedzinie telekomunikacji, polega na „określeniu kierunków i celów polityki w zakresie planowania strategicznego, koordynacji i harmonizacji wykorzystania widma radiowego”.

Dokument dotyczący konsultacji społecznych oraz informacje na temat wieloletniego programu polityki dotyczącej widma radiowego znajdują się na stronie:

http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/radio_spectrum/index_en.htm

Nowe ramy regulacyjne sieci i usług łączności elektronicznej:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32009L0140:PL:NOT>

Szczyt na temat widma

http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/radio_spectrum/spectrum_summit_2010/index_en.htm

11. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE - Komisja Europejska wzywa operatorów portali społecznościowych do rozwijania polityki dotyczącej bezpieczeństwa dzieci

Zgodnie z badaniem przeprowadzonym przez UE 50 procent europejskich nastolatków podaje w Internecie swoje dane osobowe, które mogą pozostać tam na zawsze i być powszechnie dostępne. Z okazji Dnia Bezpiecznego Internetu Komisja Europejska skierowała apel do

nastolatków: „Zastanów się, zanim umieścisz coś w sieci!” Komisja przyjęła z zadowoleniem działania zmierzające do ochrony dzieci korzystających z internetowych portali społecznościowych, podjęte przez 20 firm, które w zeszłym roku podpisały porozumienie w sprawie zasad bezpieczniejszego korzystania z serwisów społecznościowych. Większość z tych firm stworzyła niepełnoletnim użytkownikom większą możliwość reagowania na niebezpieczeństwa w sieci, ułatwiając im zmianę ustawień dotyczących prywatności, zablokowanie użytkownika lub usunięcie niepożądanych komentarzy lub treści. Komisja uważa jednak, że w kwestii ochrony dzieci w sieci pozostaje jeszcze wiele do zrobienia. Mniej niż połowa firm prowadzących portale społecznościowe (40 %) ustawia domyślnie profile osób poniżej osiemnastego roku życia jako profile dostępne tylko dla znajomych, a jedynie jedna trzecia operatorów odpowiada na prośby użytkowników o pomoc.

„Jeżeli chcemy, aby dzieci zastanawiały przed wysłaniem postów, firmy prowadzące portale społecznościowe powinny umieścić w Internecie właściwe informacje, używając odpowiedniego języka. W zeszłym roku Komisja Europejska zwróciła się do tych firm o podjęcie tego rodzaju działań i z zadowoleniem stwierdzam, że wiele z nich odpowiedziało na ten apel”, powiedziała komisarz UE ds. społeczeństwa informacyjnego i mediów, **Viviane Reding**. „Oczekuję jednak, że wszyscy operatorzy zrobią dużo więcej. Profile małoletnich użytkowników muszą być domyślnie ustawiane jako profile prywatne, a na pytania lub skargi w sprawie nadużyć należy szybko i właściwie reagować. Internet ma obecnie zasadnicze znaczenie dla naszych dzieci i wszyscy odpowiadamy za to, by był on dla nich bezpieczny.”

Podczas zeszłorocznego Dnia Bezpiecznego Internetu firmy prowadzące portale społecznościowe uznały, że młodzi użytkownicy i ich rodzice powinni czuć się bezpiecznie korzystając z serwisów społecznościowych.

W tym celu podpisały one porozumienie w sprawie zasad bezpieczniejszego korzystania z serwisów społecznościowych. Było to ukoronowaniem zainicjowanych przez Komisję Europejską w kwietniu 2008 r. dyskusji z operatorami portali społecznościowych, organizacjami pozarządowymi i naukowcami. W lutym 2009 r. 18 operatorów podpisało porozumienie w sprawie zasad bezpieczniejszego korzystania z serwisów społecznościowych, a w czerwcu 2009 r. dołączyły do nich dwie kolejne firmy.

W rok później Komisja opublikowała sprawozdanie dotyczące stosowania tych zasad w 25 portalach należących do sygnatariuszy porozumienia: Arto, Bebo, Dailymotion, Facebook, Giovani.it, YouTube, Hyves, Windows Live, Xboxlive, Myspace, Nasza-klasa.pl, Netlog, One.lt, Piczo, Rate.ee, Skyrock, SchülerVZ StudiVZ MeinVZ, Habbo, IRC Galleria, Tuenti, Yahoo!Answers, Flickr oraz Zap.lu.

Ustalono, że w **19 na 23 portali proponuje się zalecenia dotyczące bezpieczeństwa** w sieci oraz informacje kierowane specjalnie do dzieci lub nastolatków (tego środka nie stosuje się w dwóch serwisach). W przypadku **czternastu portali informacje te są zarówno łatwe do znalezienia jak i łatwe do zrozumienia**. Należą do nich: YouTube, Habbo Hotel, Hyves, IRC Galleria, MySpace, Nasza-klasa, Netlog, One, Rate, SchülerVZ, Skyrock, Yahoo!Answers, Yahoo!Flickr, Zap.

W sprawozdaniu wykazano, że większość serwisów społecznościowych umożliwia niepełnoletnim użytkownikom właściwe reagowanie na potencjalne niebezpieczeństwa w sieci oraz stosuje bezpieczne podejście do ochrony danych osobowych, co polega między innymi na:

- ułatwianiu użytkownikom blokowania innych użytkowników i usuwania komentarzy z ich własnych profili;
- ułatwianiu wprowadzania zmian w ustawieniach dotyczących prywatności, tak aby użytkownik mógł zdecydować, czy informacje, które umieszcza w Internecie, chce udostępniać tylko swoim znajomym czy też wszystkim innym użytkownikom;
- możliwość decydowania przez użytkowników, czy chcą wyświetlać swój „online status” (co pozwala innym użytkownikom widzieć, czy jest się w sieci).

Jednak inne, tak samo ważne środki ochrony prywatności są mniej systematycznie wprowadzane w życie.

- Tylko 40 procent portali społecznościowych przyznaje, że stosuje domyślne ustawienie danych osobowych dotyczących osób małoletnich tak, aby były widoczne tylko przez ich znajomych. Są to: SchülerVZ, Facebook, Tuenti, Giovanni, Flickr, Yahoo Answers, One, Habbo, Windows Live oraz MySpace.
- Tylko w 11 spośród 22 portali niemożliwe jest wyszukiwanie przy pomocy wyszukiwarek prywatnych profili małoletnich użytkowników. Są to: Arto, Bebo, Facebook, YouTube, MySpace, Piczo, SchülerVZ, Windows Live, Yahoo! Answers, Yahoo!Flickr oraz Zap;
- O ile 19 na 25 portali oferuje stale dostępny link do obsługi skarg, o tyle tylko 9 z nich (na 22) udzieliło odpowiedzi na skargi podczas trwania oceny. Były to: Arto, Dailymotion, YouTube, Habbo Hotel, Hyves, IRC Galleria, MySpace, Rate, Windows Live. Istnieje zatem paląca potrzeba zapewnienia lepszej jakości usług dostosowanych do odpowiadania na sygnały użytkowników zwracających się o pomoc.

- **Kontekst:**

Porozumienie w sprawie zasad bezpieczniejszego korzystania z serwisów społecznościowych dla UE zostało podpisane w dniu 10 lutego 2009 r. przez osiemnaście działających w Europie, wiodących firm, oferujących serwisy społecznościowe. W czerwcu 2009 r. dołączyło do nich dwóch następnych operatorów. Do czerwca 2009 r. wszyscy sygnatariusze porozumienia, z wyjątkiem firmy Giovanni.it, przesłali Komisji swoje deklaracje. Sprawozdanie z oceny wdrożenia porozumienia w sprawie zasad bezpieczniejszego korzystania z serwisów społecznościowych opiera się na analizie deklaracji złożonych przez firmy internetowe i rzeczywistego badania odpowiednich portali w okresie od końca października do początku listopada 2009 r.

Dzień Bezpiecznego Internetu jest wspierany przez Komisję Europejską w ramach programu Bezpieczny Internet¹, a organizuje go corocznie od 2004 r. sieć INSAFE², proponując imprezy w ponad 60 krajach w Europie i na świecie.

Wideoklip Dnia Bezpiecznego Internetu:

<http://www.saferinternet.org/web/guest/safer-internet-day>

<http://www.youtube.com/user/eutube?blend=1&ob=4&rclk=cti#p/a/u/2/EhMV609a2Jo>

12. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE - Sprzeciw Komisji wobec planów regulacji usług wymiany ruchu internetowego w Polsce

¹ http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/policy/programme/index_en.htm

² <http://www.saferinternet.org/>

Komisja Europejska orzekła, że polski organ regulacyjny ds. telekomunikacji – Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE) – musi wycofać się ze swoich planów uregulowania rynku usług wymiany ruchu internetowego w Polsce. Z usług tych korzystają dostawcy usług internetowych, aby zapewnić swoim klientom połączenie z Internetem. Po dwumiesięcznym postępowaniu Komisja podjęła decyzję, zgodnie z którą Prezes UKE nie dowiódł, że regulacja tych rynków, które nie są regulowane w innych krajach UE, jest konieczna w celu utrzymania warunków konkurencji. W istocie dostawcy usług internetowych mogą łączyć się z Internetem nie tylko korzystając z usług połączenia bezpośredniego oferowanych przez dotychczas dominującego operatora – Telekomunikację Polską (TP) – lecz także za pośrednictwem sieci innych operatorów. Zdaniem Komisji użytkownicy Internetu w Polsce korzystają już z dobrodziejstw konkurencji w usługach, a ceny spadają, wobec czego nie ma potrzeby nakładania dodatkowych obciążeń regulacyjnych. Komisja uważa ponadto, że poddanie tych rynków regulacji mogłoby mieć negatywne skutki dla alternatywnych operatorów oferujących usługi tranzytu i zniechęcać ich do inwestowania w infrastrukturę sieciową. Komisja nie zgadza się też z zaproponowaną przez Prezesa UKE definicją odpowiednich rynków wymiany ruchu IP. Decyzja Komisji jest oparta na art. 7 dyrektywy ramowej, która stanowi część unijnych przepisów telekomunikacyjnych.

Komisarz ds. agendy cyfrowej **Neelie Kroes** stwierdziła: „Komisja w pełni podziela dążenie polskiego organu regulacyjnego do zapewnienia konkurencji na rynkach, jednak według naszej oceny w tym konkretnym przypadku regulacja nie jest potrzebna i nie może być uzasadniona względami ochrony konsumentów lub konkurencji na rynkach usług wymiany ruchu internetowego. Jeśli rynek sam jest w stanie zapewnić uczciwą konkurencję, nie należy go zniekształcać zbędnymi regulacjami.”

Zgodnie z unijnymi przepisami telekomunikacyjnymi dostawcy usług internetowych muszą zapewnić swoim klientom łączność z dostawcami treści i z abonentami innych sieci. Istnieją dwa sposoby realizacji tego celu: tzw. IP peering oraz IP tranzyt. IP peering polega na wymianie ruchu IP bezpośrednio między dwiema połączonymi ze sobą sieciami. IP tranzyt oznacza, że w przypadku gdy dwaj dostawcy nie są ze sobą bezpośrednio połączeni, ruch może być kierowany przez sieć trzeciego operatora, który oferuje usługi tranzytu za opłatą.

Polski regulator zdefiniował dwa oddzielne rynki wymiany ruchu IP:

- rynek hurtowy usług typu IP peering, na którym wymiana ruchu IP dokonywana może być wyłącznie z siecią TP. Prezes UKE argumentuje, że TP jako operator dominujący jest jedynym podmiotem świadczącym usługi wymiany ruchu IP ze swoją siecią i kontroluje służącą do tego sieć;
- rynek hurtowy wymiany ruchu IP typu tranzyt, na którym – jak twierdzi Prezes UKE – TP również posiada pozycję dominującą, choć nie wskazano w jakim udziale.

Komisja podjęła decyzję o odrzuceniu przedstawionych przez Prezesa UKE planów uregulowania tych rynków, nie zgadzając się z zaproponowaną definicją rynków oraz z opartymi na niej wnioskami. Zdaniem Komisji rynek usług wymiany ruchu IP jest szerszy i otwarty na innych – oprócz TP – dostawców usług tranzytu.

W wyniku przeprowadzonego postępowania Komisja ustaliła, że ruch internetowy może być przekazywany przez polskich dostawców usług internetowych do światowych zasobów Internetu z pominięciem oferowanego przez TP połączenia bezpośredniego i bez znaczącego obniżenia poziomu jakości usług, co sugerował Prezes UKE.

Komisja uważa, że TP nie będzie mogła sobie pozwolić na poważne pogorszenie jakości usług oferowanych innym dostawcom usług internetowych, ponieważ mogłoby to doprowadzić do działań odwetowych i obniżenia jakości obsługi jej własnych abonentów internetowych. Postępowanie takie nie tylko jest mało prawdopodobne, lecz stanowiłoby również naruszenie prawa konkurencji. W decyzji Komisji przypomniano również, że Prezes UKE nie dostarczył danych na temat udziałów w rynku usług tranzytu, bez których nie można ocenić, czy dany podmiot posiada znaczącą pozycję rynkową.

Komisja doszła zatem do wniosku, że przedstawione przez Prezesa UKE projekty decyzji mających na celu regulację wskazanych rynków usług wymiany ruchu IP nie są zgodne z celami politycznymi unijnych przepisów telekomunikacyjnych.

Prezes UKE zgłosił Komisji projekty decyzji w dniu 27 listopada 2009 r. W dniu 4 stycznia 2010 r. Komisja poinformowała Prezesa UKE, że ma poważne wątpliwości co do zgodności projektów decyzji z prawem UE, i wszczęła postępowanie, które trwało dwa miesiące.

- **Kontekst**

Tzw. „procedura na podstawie art. 7”³ pozostawia organom regulacyjnym pewną swobodę w podejmowaniu działań mających zapewnić skuteczną konkurencję na krajowych rynkach telekomunikacyjnych, a jednocześnie służy zapewnieniu spójności regulacji w całej UE, w związku z czym organy te muszą przedstawiać Komisji planowane przez nie środki regulacyjne. W sytuacji gdy środki te dotyczą kwestii definicji rynku oraz analizy tego, czy operatorzy posiadają znaczącą pozycję rynkową, jak ma to miejsce w obecnym przypadku, Komisja może zażądać od organu regulacyjnego wycofania środka. Jeżeli zaś dotyczą środków regulacyjnych, Komisja może wyrazić swoją opinię, którą organ regulacyjny musi uwzględnić w jak największym stopniu.

13. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE - Telekomunikacja: konsultacje na temat przyszłej usługi powszechnej w erze cyfrowej

Komisja Europejska rozpoczęła w dniu 2 marca br. konsultacje społeczne w celu ustalenia, jaki jest najlepszy sposób zagwarantowania wszystkim obywatelom UE dostępu do podstawowych usług telekomunikacyjnych. Obowiązujące obecnie przepisy UE dotyczące obowiązku świadczenia usługi powszechnej w sektorze telekomunikacji pochodzą z 2002 r. i gwarantują Europejczykom dostęp do publicznych sieci telefonicznych oraz do takich usług jak np. podstawowy dostęp do Internetu. Celem konsultacji jest sprawdzenie, czy przepisy i definicje dotyczące usługi powszechnej wymagają aktualizacji motywowanej nadejściem ery cyfrowej, a zwłaszcza czy należy nimi objąć dostęp szerokopasmowy. W oparciu o opinie konsumentów, przedstawicieli branży oraz ekspertów Komisja zdecyduje, czy konieczne jest przedłożenie przez nią przed końcem 2010 r. nowych wniosków ustawodawczych dotyczących obowiązku świadczenia usługi powszechnej. Konsultacje potrwać do dnia 7 maja 2010 r.

Komisarz ds. agendy cyfrowej, **Neelie Kroes**, powiedziała: „Konsultacje te pozwolą nam ustalić, czy musimy uaktualnić przepisy, aby zapewnić wszystkim obywatelom UE dostęp do niezbędnych usług telekomunikacyjnych, w tym do szybkiego Internetu. Musimy zadbać o to,

³ http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecom/implementation_enforcement/article_7/index_en.htm

by w świecie szybko ewoluujących rynków i technologii nikt nie został wykluczony ze społeczeństwa informacyjnego.”

Komisja rozważa możliwość uaktualnienia opracowanych 10 lat temu przepisów, które gwarantują mieszkańcom obszarów wiejskich i odległych oraz osobom o niskich dochodach dostęp do telefonów i Internetu po przystępnych cenach. Obowiązujące obecnie przepisy⁴ gwarantują obywatelom UE możliwość podłączenia do publicznej sieci telefonicznej oraz korzystania z publicznie dostępnych usług telefonicznych w celu prowadzenia rozmów telefonicznych, wysyłania faksów i korzystania z Internetu. W przepisach tych przewidziano również obowiązek zapewnienia usług biur numerów, spisów abonentów, publicznych automatów telefonicznych oraz specjalnych udogodnień dla osób niepełnosprawnych.

Komisja pragnie uzyskać opinie dotyczące następujących, kluczowych obszarów:

- **Podstawowe pojęcie usługi powszechnej:** Stosowane obecnie pojęcie usługi powszechnej opracowano z myślą o tradycyjnych usługach telekomunikacyjnych umożliwiających transmisję głosu, ale czy podejście to jest nadal aktualne w dzisiejszym szybko zmieniającym się środowisku cyfrowym? Jakie strategie polityczne należy zastosować, aby zagwarantować dostęp do podstawowych usług telekomunikacyjnych mieszkańcom obszarów odległych i wiejskich oraz osobom o niskim dochodach?
- **Łączność szerokopasmowa:** Upowszechnienie dostępu szerokopasmowego ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy w Europie. Niemniej jednak 23% ludności zamieszkałej na obszarach wiejskich nie posiada dostępu do stacjonarnych sieci szerokopasmowych. Czy z myślą o osiągnięciu celu UE polegającego na zapewnieniu „dostępu szerokopasmowego dla wszystkich” należy zastosować zasady dotyczące usługi powszechnej, czy też skuteczniejsze byłoby wprowadzenie konkurencji na otwartym rynku usług telekomunikacyjnych lub zastosowanie jeszcze innych wariantów politycznych?
- **Elastyczność na szczeblu krajowym i skoordynowane podejście UE:** Między poszczególnymi państwami istnieją znaczne różnice jeśli chodzi o stan rozwoju rynków usług telekomunikacyjnych, dostępność łączności szerokopasmowej i jej rozpowszechnienie wśród użytkowników oraz środki podjęte przez rządy w odpowiedzi na zjawisko tzw. przepaści cyfrowej (przepaści między tymi częściami społeczeństwa, które mają dostęp do Internetu i innych technologii cyfrowych, a tymi, które takiego dostępu nie posiadają). Jak zachować właściwą równowagę między koniecznością podjęcia skoordynowanych działań na szczeblu UE a potrzebą zachowania elastyczności na szczeblu krajowym?
- **Finansowanie:** W jaki sposób usługa powszechna powinna być finansowana w przyszłości? Czy powszechny dostęp szerokopasmowy powinien być współfinansowany przez branżę telekomunikacyjną, czy też powinien być finansowany z pieniędzy publicznych z uwagi na fakt, iż przynosi korzyści innym sektorom gospodarki oraz całemu społeczeństwu?

W dniu 30 marca 2010 r. Komisja zorganizuje również otwarte warsztaty, aby konsumenci, przedstawiciele branży, eksperci i inne zainteresowane podmioty mieli okazję do wymiany poglądów. Konsultacje będą trwały do dnia 7 maja 2010 r., a ich wyniki zostaną przedstawione przez Komisję w formie komunikatu. W razie konieczności Komisja przedstawi przed końcem 2010 r. odpowiednie wnioski ustawodawcze.

- **Kontekst**

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002L0022:PL:NOT>

Liberalizacji sektora usług telekomunikacyjnych pod koniec lat 90. towarzyszyło wprowadzenie przepisów dotyczących usługi powszechnej, które miały stanowić zabezpieczenie przed sytuacją, w której sam rynek nie byłby w stanie zagwarantować podstawowych usług. Przepisy te miały na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzięki zapewnieniu mieszkańcom obszarów wiejskich i odległych oraz osobom o niskich dochodach dostępu do podstawowych i niezbędnych usług telekomunikacyjnych.

Na mocy obowiązujących obecnie przepisów UE (dyrektywa UE w sprawie usługi powszechnej z 2002 r.) państwa członkowskie są zobowiązane do tego, aby zapewnić obywatelom możliwość stacjonarnego podłączenia do publicznej sieci telefonicznej oraz możliwość dostępu do publicznie dostępnych usług telefonicznych w celu realizacji łączności głosowej i transmisji danych z zapewnieniem funkcjonalnego dostępu do Internetu. Dyrektywa zobowiązuje również państwa członkowskie do zapewnienia użytkownikom dostępu do usług biura numerów oraz spisów abonentów, dostępu do publicznych automatów telefonicznych oraz specjalnych udogodnień w przypadku osób niepełnosprawnych. Komisja dokonuje przeglądu zakresu dyrektywy w sprawie usługi powszechnej co trzy lata.

Rozpoczęcie konsultacji jest następstwem oświadczenia w sprawie usługi powszechnej, które Komisja Europejska złożyła przed Parlamentem Europejskim podczas negocjacji nad pakietem telekomunikacyjnym w 2009 r. oraz drugiego przeglądu zakresu usługi powszechnej w 2008 r.

- **Strony internetowe:**

Dokument Komisji dotyczący konsultacji społecznych i zawierający informacje na temat wysłuchania publicznego jest dostępny na stronie:

http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommlibrary/public_consult/index_en.htm

14. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE - Telekomunikacja: przesyłanie danych w roamingu – od 1 marca 2010 r. koniec przykrych niespodzianek na rachunkach

Zgodnie z przepisami UE dotyczącymi roamingu od dnia 1 marca 2010 r. europejscy operatorzy telefonii komórkowej zobowiązani są do udostępnienia klientom funkcji polegającej na automatycznym odcięciu usług przesyłania danych w roamingu w momencie przekroczenia przez nich ustalonego wcześniej limitu. Operacja ta pozwoli abonentom uniknąć przykrych niespodzianek na rachunkach związanych z korzystaniem z Internetu przy użyciu telefonów komórkowych lub laptopów w trakcie pobytu w innych krajach UE. Zgodnie z przepisami dotyczącymi roamingu przyjętymi przez Radę Unii Europejskiej i Parlament Europejski w czerwcu 2009 r., po wyświetleniu wiadomości ostrzegawczej mechanizm odcinający uniemożliwi abonentom dostęp do Internetu, jeśli podczas pobytu za granicą ich rachunek przekroczy ustalony wcześniej limit.

Neelie Kroes, komisarz ds. agendy cyfrowej, powiedziała: „Ochrona przed przykrymi niespodziankami na rachunku związanymi z przesyłaniem danych w roamingu to praktyczny krok mający na celu zachęcić klientów do korzystania z Internetu przy użyciu telefonów komórkowych. Zaufanie do tej usługi jest konieczne, aby obywatele i przedsiębiorstwa mogli czerpać z Internetu maksymalne korzyści.”

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie roamingu⁵ operatorzy sieci telefonii komórkowej są zobowiązani do udostępnienia od dnia 1 marca 2009 r. usługi polegającej na odcięciu klienta od Internetu w momencie gdy przekroczy on miesięczny limit opłat wynoszący 50 euro. Operator może również oferować klientom inne wysokości limitu. Po wykorzystaniu 80 proc. ustalonego wcześniej limitu klient otrzymuje wiadomość ostrzegawczą. Do dnia 1 lipca 2010 r. klienci muszą składać wnioski o uruchomienie tej usługi. Dla tych, którzy tego nie zrobią w tym terminie, zostanie automatycznie wprowadzony limit opłat wynoszący 50 euro.

Usługa polegająca na odcięciu od Internetu po przekroczeniu określonego limitu, która jest dostępna od dnia 1 marca 2010 r., zapewni klientom większą przejrzystość i ochronę oraz zapobiegnie przykrym niespodziankom na rachunkach związanych z przesyłaniem danych w roamingu. Przykładem tego problemu jest przypadek obywatela Niemiec, który korzystając we Francji z roamingu ściągnął z Internetu program telewizyjny, po czym otrzymał rachunek na ponad 46 000 euro. Inny przykład to przypadek studenta z Wielkiej Brytanii, który dostał rachunek na prawie 9000 euro za przesyłanie danych w roamingu podczas miesięcznego pobytu za granicą w celach naukowych.

Dzięki przepisom UE dotyczącym roamingu cena, jaką operatorzy płacą sobie nawzajem za pobranie 1MB danych, została ograniczona do poziomu ochronnego wynoszącego 1 euro za 1MB, a w ciągu najbliższych dwóch lat zostanie ona jeszcze bardziej obniżona. Oszczędności te powinny przełożyć się na korzyści dla klientów w postaci niższych opłat za korzystanie z Internetu za granicą.

Odpowiedzialność za kontrolę operatorów sieci komórkowych pod kątem przestrzegania przepisów dotyczących mechanizmu odcinania od Internetu w przypadku przesyłania nadmiernej ilości danych w roamingu spoczywa na organach regulacyjnych ds. telekomunikacji w poszczególnych państwach członkowskich. W przypadku problemów lub pytań klienci mogą zwrócić się do krajowego organu regulacyjnego⁶ w państwie członkowskim zamieszkania.

Ze swojej strony Komisja Europejska, we współpracy z Organem Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej, którego pierwsze posiedzenie odbyło się w dniu 28 stycznia 2010 r., będzie w dalszym ciągu monitorować rozwój sytuacji na rynku usług roamingowych i dopilnuje, by powyższe przepisy zostały należycie wdrożone. Komisja przeanalizuje stosowanie rozporządzenia w sprawie roamingu, w tym przepisów dotyczących przesyłania danych w roamingu, w sprawozdaniu okresowym, przewidzianym na czerwiec 2010 r., oraz w ramach bardziej szczegółowego przeglądu, planowanego na czerwiec 2011 r.

Więcej informacji znajduje się na stronie internetowej Komisji Europejskiej poświęconej usługom roamingowym:

http://ec.europa.eu/information_society/activities/roaming/index_en.htm

15. STOSOWANIE PRAWA W UE - System EU PILOT: szybkie odpowiedzi na skargi od obywateli i przedsiębiorców

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 3 marca br. swoje pierwsze sprawozdanie z oceny funkcjonowania systemu „EU Pilot”, który wprowadzono po to, by zapewnić obywatelom i przedsiębiorcom lepszą pomoc, jeżeli chodzi o stosowanie prawa UE. Sprawozdanie ukazuje,

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:167:0012:0023:PL:PDF>

⁶ http://erg.eu.int/links/index_en.htm

jak Komisja wraz z piętnastoma państwami członkowskimi dążą do zacieśnienia współpracy, aby zmniejszyć liczbę formalnych postępowań wszczynanych w związku z naruszeniem prawa i skrócić czas oczekiwania obywateli i przedsiębiorców na ich wyniki.

Przewodniczący **Barroso** stwierdził: „Dbanie o prawidłowe stosowanie prawa UE przez państwa członkowskie jest niezwykle istotne dla właściwego funkcjonowania Unii Europejskiej. Projekt UE Pilot stworzyliśmy po to, aby mieć gwarancję, że problemy zgłaszane przez obywateli i przedsiębiorców rozwiązywane są tak sprawnie, łatwo i skutecznie, jak to tylko możliwe. Ponieważ UE Pilot już spełnił pokładane w nim nadzieje, a jego wyniki są niewątpliwie pozytywne, proponuję włączenie do projektu wszystkich państw członkowskich.”

- **Główne wątki sprawozdania**

Po pierwszych 22 miesiącach realizacji projektu UE Pilot Komisja wyciągnęła szereg wniosków:

Sprawność działania – Komisja od dłuższego czasu stosuje określony wzorzec postępowania i zwraca się do władz państw członkowskich o przekazanie potrzebnych jej informacji lub stara się, przy pomocy państwa członkowskiego, znaleźć rozwiązania istniejących problemów i wyeliminować naruszenia prawa. Może to przynieść szybsze efekty zarówno wówczas, gdy nie dochodzi do wszczęcia postępowania w sprawie naruszenia prawa, jak i w tych przypadkach, gdy okazuje się to niezbędne. Zaczynamy zauważać pozytywny wpływ realizowanego projektu na współpracę między Komisją a uczestniczącymi w nim państwami członkowskimi - w większości przypadków państwa członkowskie przekazują odpowiedzi w ciągu dwóch tygodni, a 85% z tych odpowiedzi Komisja uznaje za zadowalające. Komisja analizuje efekty w każdym przypadku i w razie konieczności wszczyna postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Do lutego 2010 r. w 40 przypadkach Komisja przeszła do formalnego etapu tego postępowania.

Współpraca – stworzenie aktywnej sieci punktów do kontaktu jest jednym z istotnych osiągnięć w ramach tego projektu. Poprawia to nadzór nad procesem zarządzania pytaniami i skargami, co przyczynia się do lepszej koordynacji i współpracy między Komisją a państwami członkowskimi. Komisja z zadowoleniem przyjmuje konstruktywne uwagi i sugestie ze strony państw członkowskich uczestniczących w projekcie.

Pogłębienie – przeprowadzona ocena wskazuje także, że system można jeszcze bardziej usprawnić, tak by przynosił szybsze i lepsze rezultaty. Komisja oraz państwa członkowskie uczestniczące w projekcie zdecydowane są kontynuować prace nad dalszym usprawnianiem rozpatrywania poszczególnych przypadków i metod pracy.

Poszerzenie – Komisja zamierza zaprosić do udziału w projekcie te państwa członkowskie, które dotychczas w nim nie uczestniczyły, co pozwoli poszerzyć jego zasięg i zwiększyć jego oddziaływanie, a także zapewni lepsze perspektywy jego rozwoju.

Sprawozdaniu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji, w którym opisano funkcjonowanie systemu do lutego 2010 r.

- **Informacje dodatkowe**

Co roku Komisja Europejska rozpatruje wiele spraw, które mogą być związane z naruszeniem prawa UE. W 2008 r. wszczęto 1627 spraw (1407 na podstawie skarg i z własnej inicjatywy Komisji oraz 220 w ramach pierwszego roku realizacji projektu UE Pilot).

Koncepcja projektu została po raz pierwszy przedstawiona w komunikacie Komisji z 2007 r. – Skuteczna Europa (COM92007)502). Stwierdza się w nim, że projekt UE Pilot ma być narzędziem pomocnym przy rozpatrywaniu zapytań i skarg od obywateli i przedsiębiorców odnoszących się do prawidłowego stosowania prawa UE. Z UE Pilot korzystamy wtedy, gdy potrzebujemy wyjaśnień od państwa członkowskiego na temat stanu faktycznego lub prawnego. Państwa członkowskie mają przekazywać wyjaśnienia lub rozwiązania w krótkim terminie, a także podejmować działania zaradcze, aby wyeliminować naruszenia prawa UE. Służby Komisji przeglądają wszystkie odpowiedzi państw członkowskich i w razie konieczności mogą podjąć dalsze działania w celu egzekwowania prawa UE.

UE Pilot jest stosowany od kwietnia 2008 r. Uczestniczy w nim na zasadzie dobrowolnej piętnaście następujących państw członkowskich: Austria, Dania, Finlandia, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Niemcy, Portugalia, Republika Czeska, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania i Włochy. Do lutego 2010 r., czyli po 22 miesiącach realizacji, liczba rozpatrywanych spraw w ramach projektu EU Pilot wynosiła 723. Kolejna ocena projektu UE Pilot planowana jest na 2011 r.

- **Dalsze informacje:**

http://ec.europa.eu/community_law/infringements/application_monitoring_en.htm

16. ROLNICTWO - Komisja zapowiada wniosek w sprawie pozostawienia państwom członkowskim wyboru, czy uprawiać organizmy zmodyfikowane genetycznie i zatwierdza pięć decyzji dotyczących GMO

Komisja Europejska poinformowała w dniu 2 marca br. o swym zamiarze przedstawienia, najpóźniej latem tego roku, wniosku mającego na celu pozostawienie państwom członkowskim większego wyboru w zakresie decydowania, czy uprawiać organizmy zmodyfikowane genetycznie (GMO). Na mocy obowiązujących ram prawnych, zgodnie z ustaleniami Rady i Parlamentu Europejskiego, Komisja przyjęła dwie decyzje dotyczące genetycznie zmodyfikowanego ziemniaka Amflora: pierwsza z nich zezwala na uprawę Amflory w UE do celów przemysłowych, a druga dotyczy stosowania produktów ubocznych pozyskiwania skrobi z Amflory jako paszy. Komisja Europejska przyjęła także trzy decyzje w sprawie wprowadzenia do obrotu trzech zmodyfikowanych genetycznie produktów z kukurydzy przeznaczonych do stosowania w żywności i w paszach, ale nie do uprawy. Wszystkie pięć zezwoleń poddanych zostało ścisłej kontroli gwarantującej uwzględnienie wszelkich kwestii związanych z występowaniem opornego na antybiotyki genu markerowego. Decyzja o zezwoleniu na uprawę Amflory oznacza zakończenie procesu rozpoczętego w Szwecji w styczniu 2003 r. i opiera się na solidnych podstawach naukowych.

Komisarz ds. zdrowia i polityki konsumenckiej **John Dalli** oświadczył: „W zakresie technologii innowacyjnych będę kierował się nadrzędną zasadą odpowiedzialności innowacji. Po kompleksowym i wszechstronnym przeglądzie oczekujących na rozstrzygnięcie pięciu pakietów dotyczących organizmów zmodyfikowanych genetycznie, stało się dla mnie oczywiste, że nie istnieją nowe zagadnienia naukowe, które wymagałyby dalszej oceny. W pełni odniesiono się do wszystkich kwestii naukowych, w szczególności tych dotyczących

bezpieczeństwa. Wszelka zwłoka byłaby po prostu nieuzasadniona. Zatwierdzając te decyzje Komisja Europejska wypełnia swoje funkcje w odpowiedzialny sposób. Decyzje te oparte są na szeregu pozytywnych ocen bezpieczeństwa przeprowadzanych przez lata przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA). Jednocześnie rozpoczęliśmy dziś rozważania, jak połączyć europejski system zezwoleń ze swobodą państw członkowskich w zakresie decydowania o uprawach GMO”.

Zgodnie z wytycznymi politycznymi przewodniczącego Barroso z września 2009 r. poproszono komisarza Dalli o przygotowanie, najpóźniej latem tego roku, wniosku określającego jak można połączyć wspólnotowy system zezwoleń, oparty na ustaleniach naukowych, ze swobodą państw członkowskich w zakresie decydowania, czy chcą uprawiać GMO na swoim terytorium.

Po przeprowadzeniu kompleksowej procedury wydawania zezwoleń, którą rozpoczęto w 2003 r., i po pojawieniu się kolejnych pozytywnych opinii naukowych, Komisja zdecydowała o wydaniu zezwolenia dla Amflory. Ten zmodyfikowany genetycznie ziemniak jest wykorzystywany do pozyskiwania skrobi odpowiedniej dla zastosowań przemysłowych (np. do produkcji papieru). Ta innowacyjna technologia służy optymalizacji procesu produkcyjnego i zaoszczędzeniu surowców, energii, wody i chemikaliów opartych na ropie.

W decyzji przewidziane są ściśle określone warunki mające zapobiec możliwości pozostania zmodyfikowanych genetycznie ziemniaków na polu po zbiorach i zapewnić, aby nasiona Amflory nie dostały się przypadkowo do środowiska na szerszą skalę. Wydano także uzupełniające zezwolenie w celu objęcia produktów ubocznych pozyskiwania skrobi, w przypadku, gdy używane są one jako pasza.

Komisja Europejska przyjęła także trzy decyzje zezwalające na uprawę genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy MON863xMON810, MON863xMON810xNK603, MON863xNK603, przeznaczonej do stosowania w żywności i w paszach oraz na import i przerób.

Trzy produkty ze zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy uzyskały pozytywne opinie EFSA i zostały poddane pełnej procedurze wydawania zezwoleń przewidzianej w prawodawstwie unijnym. Powstają one w drodze konwencjonalnego krzyżowania dwóch lub trzech odmian zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy – a mianowicie MON863, NK603 i MON810, które już uzyskały zezwolenia w UE na stosowanie w żywności i w paszach oraz na wywóz i przetwarzanie.

Ponieważ państwom członkowskim nie udało się większością kwalifikowaną zatwierdzić lub odrzucić tych decyzji w Radzie, pakiet został odesłany z powrotem Komisji w celu wydania decyzji.

Obecność odpornego na antybiotyki genu markerowego (ARM) w zmodyfikowanym genetycznie ziemniaku skrobiowym oraz w trzech produktach ze zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy została poddana ścisłej kontroli. EFSA zbadał ten problem i wydał oddzielną pozytywną opinię w dniu 11 czerwca 2009 r. Zezwolenia są ważne przez 10 lat.

- **Więcej informacji można uzyskać na stronie:**
http://ec.europa.eu/food/food/biotechnology/index_en.htm

17. OCHRONA ŚRODOWISKA - Komisja Europejska rozpoczyna debatę publiczną na temat ochrony europejskich lasów przed skutkami zmiany klimatu

Komisja Europejska przyjęła 1 marca br. zieloną księgę, w której przedstawiono różne opcje działań, jakie Unia Europejska może podjąć w celu ochrony lasów oraz opcje dotyczące podejścia do informacji na temat zasobów leśnych i stanu lasów. Komentarze dotyczące kwestii poruszonych w zielonej księdze otrzymane od społeczeństwa, państw członkowskich, instytucji UE i innych zainteresowanych stron pomogą Komisji w ustaleniu, czy niezbędne jest podjęcie dodatkowych działań na poziomie UE.

Europejski komisarz ds. środowiska **Janez Potočnik** stwierdził: „Lasy Europy są cennym zasobem. Musimy chronić je przed szkodliwymi skutkami zmiany klimatu i utratą różnorodności biologicznej. Lasy pełnią wiele funkcji o znaczeniu społecznym, gospodarczym i środowiskowym. Oznacza to, że stawka jest wysoka. Musimy zbadać, w jaki sposób działania na szczeblu europejskim mogą uzupełnić środki krajowe mające na celu ochronę lasów i zapewnienie wiarygodnych, spójnych i aktualnych informacji o lasach.”

Komisarz ds. działań w dziedzinie klimatu **Connie Hedegaard** stwierdziła: „Lasy, w których składują się ogromne ilości dwutlenku węgla, odegrają bardzo ważną rolę w dążeniu do ograniczenia ocieplenia o maksymalnie 2 stopnie Celsjusza. Zagwarantowanie, że lasy Europy są w stanie pełnić wszystkie właściwe im funkcje jest niezbędną częścią unijnej strategii klimatycznej. Obecna debata jest bardzo aktualna - cieszę się z jej rozpoczęcia. Otrzymane odpowiedzi pomogą nam w opracowaniu skutecznej polityki unijnej związanej z klimatem i lasami.”

- **Treść i cele zielonej księgi**

W zielonej księdze⁷ opisano główne wyzwania, z którymi muszą się zmierzyć lasy Europy. Przedstawiono w niej istniejące systemy informacji o lasach oraz dostępne instrumenty ochrony lasów, a także postawiono szereg pytań związanych z opracowaniem możliwych rozwiązań politycznych na przyszłość. Księga stanowi element działań podjętych w następstwie białej księgi⁸ dotyczącej adaptacji do zmian klimatu i przyjętej przez Komisję w kwietniu 2009 r.

Jako że prowadzenie polityki leśnej leży przede wszystkim w gestii państw członkowskich, debata powinna koncentrować się na ustaleniu, w jaki sposób zmiana klimatu wpływa na warunki prowadzenia gospodarki leśnej i ochrony lasów w Europie oraz w którym kierunku powinna rozwijać się polityka UE, by zwiększyć jej zaangażowanie w inicjatywy podejmowane przez państwa członkowskie.

- **Lasy i zmiana klimatu**

Lasy pełnią różnorodne i wzajemnie powiązane funkcje społeczne, gospodarcze i środowiskowe. Zapewniają miejsca pracy, dochody i surowce dla sektora przemysłu i na potrzeby energii odnawialnej, chronią glebę, osiedla i infrastrukturę, regulują dostawy wody słodkiej, a także chronią różnorodność biologiczną. Jeśli chodzi o klimat, rosnące lasy działają jako pochłaniacze dwutlenku węgla (CO₂), głównego gazu cieplarnianego, ale w momencie ich

⁷ [COM\(2010\) xx Zielona księga dotycząca ochrony lasów i informacji o lasach w UE: przygotowanie lasów na zmianę klimatu.](#)

⁸ [COM\(2009\) 147. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania.](#)

ścięcia lub zniszczenia przez pożar, huragan czy szkodniki, stają się źródłem CO₂. Lasy regulują także pogodę w skali lokalnej i regionalnej.

Lasy i obszary zalesione obejmują w UE ok. 176 mln hektarów, czyli ponad 42 proc. jej powierzchni lądowej. Przez ostatnie 60 lat powierzchnia lasów w UE ciągle rosła. Obecnie stanowią one 5 proc. lasów na świecie. W większości lasów w UE zwiększały się zasoby drewna i węgla, co prowadziło do skutecznego usuwania CO₂ z atmosfery. Jednak jak wynika z najnowszych informacji, utrata lasów na całym świecie, postępująca głównie w krajach rozwijających się, i inne powiązane zmiany sposobu użytkowania gruntów są przyczyną około 12-15 proc. światowych emisji CO₂.

W ubiegłym stuleciu średnia temperatura w Europie wzrosła o prawie 1 stopień Celsjusza, zaś najbardziej optymistyczne prognozy przewidują do 2100 r. jej wzrost o 2 stopnie. Naturalna zdolność adaptacyjna ekosystemów nie jest w stanie dotrzymać kroku zachodzącej w szybkim tempie zmianie klimatu, która powodowana jest działalnością człowieka. Całe regiony staną się zatem mniej lub bardziej odpowiednie dla niektórych typów lasów, co pociągnie za sobą zmianę w naturalnym rozmieszczeniu gatunków drzew i spowoduje zmiany wzrostu obecnych drzewostanów. Ekstremalne zjawiska (huragany, pożary lasów, susze i fale upałów) będą występować znacznie częściej, zaś ich skutki będą dotkliwsze – stanowi to dodatkowe obciążenie lasów.

- **Dalsze kroki**

Konsultacja społeczna na temat zielonej księgi prowadzona będzie od 1 marca do 31 lipca 2010 r. na stronie internetowej „Twój głos w Europie” (<http://ec.europa.eu/yourvoice>). W ramach konsultacji Komisja zorganizuje 3 czerwca w Brukseli, podczas Zielonego Tygodnia, warsztaty i spotkanie zainteresowanych stron. Dyskusje nad zieloną księgą prowadzone będą także na konferencji dotyczącej ochrony lasów, którą zorganizuje prezydencja hiszpańska w Valsain, w Hiszpani w dniach 6-7 kwietnia.

Komisja opublikuje wkład zainteresowanych stron na portalu Europa i przedstawi swoją opinię na temat najważniejszych wyników konsultacji.

18. OCHRONA ŚRODOWISKA - Nowe logo dla wszystkich produktów ekologicznych UE

Komisja Europejska oficjalnie ogłosiła w dniu 8 lutego br. zwycięzcę konkursu na logo dla produktów ekologicznych UE. W ciągu ostatnich dwóch miesięcy około 130 000 osób głosowało online, wybierając z trójki finalistów nowy ekologiczny symbol. Autorem zwycięskiego projektu jest Dusan Milenkovic, student z Niemiec, którego „euro liść” zdobył 63 proc. wszystkich głosów. Od dnia 1 lipca 2010 r. ekologiczne logo UE będzie obowiązkowo figurowało na wszystkich paczkowanych produktach ekologicznych, które zostały wyprodukowane w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej i spełniają obowiązujące normy. Nie będzie ono obowiązkowe dla produktów przywożonych. Inne prywatne, regionalne lub krajowe oznaczenia będą mogły być umieszczane obok logo UE. Rozporządzenie w sprawie rolnictwa ekologicznego zostanie zmienione w najbliższych tygodniach, aby wprowadzić nowe logo do jednego z załączników.

„Ogromnie się cieszę, że mamy nowe logo UE dla żywności ekologicznej”, stwierdziła **Mariann Fischer Boel**, komisarz ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich, która jako pierwsza zaproponowała konkurs na logo. „To działanie podniosło rangę żywności ekologicznej i mamy w tej chwili logo, które będzie rozpoznawalne przez wszystkich. Projekt logo jest ładny i elegancki i z niecierpliwością czekam na pojawienie się w sklepach w lipcu bieżącego roku produktów opatrzonych tym znakiem.”

Logo zostało wybrane w wyniku ogólnoeuropejskiego konkursu, w którym mogli wziąć udział studenci sztuk pięknych i wzornictwa. Jury o międzynarodowej renomie wybierało spośród prawie 3500 projektów logo. Trzy najlepsze projekty zostały umieszczone na stronie internetowej konkursu www.ec.europa.eu/organic-logo i poddane głosowaniu online, które zakończyło się w dniu 31 stycznia 2010 r.

Projekt, który wygrał konkurs na logo dla produktów ekologicznych UE:

Projekt „euro liść” przedstawia ułożone w kształcie liścia gwiazdki UE na zielonym tle. Jest to bardzo prosty znak zawierający dwa wyraźne przesłania: Natura i Europa. Zdobywcy trzech pierwszych nagród zostaną uhonorowani przez Dyрекcję Generalną ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Komisji Europejskiej na oficjalnej ceremonii wręczenia nagród, która odbędzie się w Brukseli w lipcu 2010 r. Trzej zwycięzcy otrzymają nagrody w wysokości 6 000, 3 500 i 2 500 euro.

19. RYBOŁÓWSTWO - Komisja Europejska proponuje, by UE poparła zakaz międzynarodowego handlu tuńczykiem błękitnopłetwym

Komisja Europejska zaproponowała w dniu 22 lutego br., by Unia Europejska domagała się wprowadzenia w przyszłym roku zakazu międzynarodowego handlu tuńczykiem błękitnopłetwym. Komisja żywi poważne obawy, że przełowienie tuńczyka błękitnopłetwego, spowodowane w głównej mierze przez międzynarodowy handel, w znacznym stopniu uszczupla zasoby tego gatunku. Wniosek Komisji zostanie omówiony z państwami członkowskimi w celu wypracowania wspólnego stanowiska, jakie UE zajmie na następnym spotkaniu w ramach Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES), które odbędzie się w katarskim Ad-Dauha w dniach 13-25 marca 2010 r.

Europejski komisarz ds. środowiska **Janez Potočnik** stwierdził: „Troska o przyszłe pokolenia zobowiązuje nas do podjęcia zdecydowanych działań w obliczu prawdopodobnego wyginięcia gatunku. Naszym obowiązkiem jest ochrona naturalnego kapitału Ziemi. Ponieważ istnieje duże

ryzyko, że tuńczyk błękitnopłetwy wkrótce zniknie na zawsze, nie mamy innej możliwości niż podjąć natychmiastowe działania i zaproponować wprowadzenie zakazu międzynarodowego handlu tą rybą.”

Maria Damanaki, komisarz ds. gospodarki morskiej i rybołówstwa, dodała: „Naszym celem jest zapewnienie pewnej przyszłości dla rybaków. Wymaga to zdrowych zasobów tuńczyka błękitnopłetwego, a powszechnie wiadomo, że przełowienie nie jest odpowiednim sposobem, by cel ten osiągnąć. Istotnym elementem proponowanego dziś rozwiązania są specjalne ustalenia dotyczące rybaków prowadzących rybołówstwo tradycyjne.”

Komisja jest mocno zaniepokojona złym stanem ochrony tuńczyka błękitnopłetwego i przyznaje, że popyt na tę rybę wynika przede wszystkim z międzynarodowego handlu. Uznając podejmowane przez Międzynarodową Komisję ds. Ochrony Tuńczyka Atlantyckiego (ICCAT) począwszy od 2006 r. inicjatywy, które służą zaradzeniu tej sytuacji, Komisja uważa – na podstawie najnowszych dostępnych danych naukowych – że tuńczyk błękitnopłetwy powinien zostać włączony do załącznika I do CITES.

Załącznik I zawiera wykazy zagrożonych wyginięciem gatunków, w przypadku których handel podlega szczególnie restrykcyjnym przepisom i jest dopuszczony tylko w wyjątkowych okolicznościach. Włączenie tuńczyka błękitnopłetwego do załącznika I oznaczałoby zakaz prowadzenia międzynarodowego handlu tą rybą.

Komisja proponuje jednak, by włączenie to nie zaczęło obowiązywać natychmiast. Spotkanie w ramach CITES w Ad-Dauha oznaczałoby, że decyzja w sprawie wejścia w życie włączenia powinna zostać podjęta przez Stałą Komisję CITES w terminie 12 miesięcy. Stała Komisja powinna oprzeć swoją decyzję na najnowszych dostępnych informacjach naukowych dotyczących stanu zasobów oraz ocenić odpowiedniość wszelkich środków przyjętych przez ICCAT podczas jej spotkania w listopadzie 2010 r.

Jeśli zakaz wejdzie w życie, Komisja zadba o to, by przedsiębiorstwa prowadzące rybołówstwo tradycyjne zostały upoważnione do dostarczania na rynek UE tuńczyka pochodzącego z połowów w wodach krajowych państw członkowskich.

Dodatkowe informacje: http://ec.europa.eu/environment/cites/home_en.htm

20. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Wzmocnienie agencji ochrony granic Unii Europejskiej Frontex

Komisja wystąpiła w dniu 24 lutego br. z wnioskami w sprawie wzmocnienia unijnej agencji Frontex, koordynującej współpracę operacyjną na zewnętrznych granicach UE. Propozycje obejmują umocnienie ram prawnych w sposób zapewniający pełne respektowanie praw podstawowych w toku działań Frontexu, przy jednoczesnym zwiększeniu, w celu wsparcia państw członkowskich, zdolności operacyjnych tej agencji. Projekt przewiduje wyposażenie agencji Frontex w odpowiednio większą ilość sprzętu oraz siły fachowej z państw członkowskich, dzięki czemu mogłaby ona wspólnie z organami zainteresowanych państw członkowskich patrolować granice Unii. Agencja mogłaby odtąd również dostarczać wsparcia technicznego państwom trzecim i delegować do nich oficerów łącznikowych.

Komisarz spraw wewnętrznych Unii **Cecilia Malmström** zapowiada: „Złożony dziś wniosek ma utorować drogę dla dalszego zacieśniania współpracy i pogłębiania solidarności łączącej kraje Unii. Pozwoli to na usprawnienie przeciwdziałania nielegalnej imigracji i handlowi ludźmi, przy jednoczesnym ugruntowaniu zabezpieczeń, które mają gwarantować absolutne poszanowanie praw podstawowych. Ufam, że Parlament Europejski wraz z Radą zdecydują się bezzwłocznie nadać naszemu wnioskowi rangę obowiązującego prawa, udostępniając agencji Frontex niezbędne zasoby ludzkie i środki techniczne.”

Współpraca krajów należących do UE w dziedzinie zarządzania imigracją za pomocą unijnej agencji Frontex była dotychczas ograniczona z uwagi na niedostateczne środki, a także z powodu niewystarczającej koordynacji działań organów krajowych – jak wynika z ocen samej Komisji i zleconych niezależnym wykonawcom. Agencja jest najistotniejszym z narzędzi kontroli nad całym terytorium bez granic wewnętrznych, wspomagającym koordynację wysiłków państw członkowskich w zakresie patroli granicznych w powietrzu, na lądzie i na morzu.

Przedstawiony wniosek zmierza do umożliwienia, by Frontex dostarczał odpowiednich środków technicznych i siły fachowej w ramach wspólnych patroli granicznych. Kraje UE musiałyby zadbać o udostępnienie agencji odpowiednich, wspólnych zasobów sprzętu w rodzaju statków i samolotów. Możliwe byłoby również stopniowe skompletowanie przez Frontex własnego wyposażenia drogą kupna lub też leasingu.

Wniosek Komisji przewiduje ponadto nałożenie na wszystkich pracowników straży granicznej formalnego obowiązku przeszkolenia w dziedzinie praw podstawowych, dzięki czemu wszyscy imigranci mogliby być traktowani z pełnym poszanowaniem przysługujących im praw, ze szczególnym uwzględnieniem zasady niewydalania (*non-refoulement*).

Zdolności operacyjne agencji zostaną rozszerzone dzięki doprecyzowaniu podziału ról między agencją Frontex z jednej, a uczestniczącymi państwami członkowskimi z drugiej strony, przy zachowaniu zasady odpowiedzialności każdego z państw członkowskich za kontrolę własnego odcinka granicy zewnętrznej; we wniosku zawarto szczegółowe przepisy dotyczące planów operacyjnych, oceny działań oraz procedur zgłaszania incydentów.

Frontex miałby w dalszym ciągu możliwość koordynacji wspólnych operacji powrotu imigrantów do kraju pochodzenia, przy wprowadzeniu specjalnych zabezpieczeń służących zapewnieniu absolutnego poszanowania praw podstawowych. Przykładowo: w każdej operacji tego rodzaju przewiduje się udział niezależnego obserwatora, który składałby następnie Komisji sprawozdanie dotyczące przestrzegania prawa unijnego przez dane państwa członkowskie. Spisany zostanie kodeks postępowania, określający szczegółowo normy poszanowania praw podstawowych.

Wniosek zostanie teraz poddany debacie i zatwierdzony przez Parlament Europejski oraz rządy państw UE reprezentowane na forum Rady.

- **Szerszy kontekst**

Agencję Frontex utworzono w 2005 r. w celu skoordynowania działań organów państw członkowskich w sferze kontroli granicznych na zewnętrznych granicach UE. Agencja ma siedzibę w Warszawie, zatrudnia 220 pracowników i dysponuje rocznym budżetem ze środków unijnych sięgającym 80 mln euro.

Frontex zajmuje się koordynowaniem współpracy między krajowymi służbami straży granicznej, oferuje strażnikom szkolenia; służy ponadto za ośrodek gromadzący dane dotyczące nadzoru we wszystkich państwach UE, wspomagając państwa członkowskie w prowadzeniu wspólnych działań dotyczących powrotów imigrantów.

W trakcie obrad Rady Europejskiej w dniach 10-11 grudnia 2009 r. rządy państw UE uzgodniły nowy unijny program prac w sferze wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, oparty na wniosku Komisji złożonym wcześniej w tym samym roku. Obradujące na forum Rady w dniach 10-11 grudnia 2009 r. rządy państw Unii wezwały Komisję do zaproponowania umocnionej działalności agencji Frontex, w ramach programu sztokholmskiego.

21. SPRAWY WEWNĘTRZNE - Reakcja Komisji na odrzucenie przez Parlament Europejski porozumienia UE-USA w sprawie przekazywania danych bankowych w ramach walki z terroryzmem

W dniu 11 lutego Komisja stwierdziła, że szanuje decyzję Parlamentu Europejskiego o odrzuceniu tymczasowego porozumienia SWIFT (będącego częścią programu TFTP – śledzenia środków finansowych należących do terrorystów). Jednocześnie żałuje, że w związku z tym nie zostaną udostępnione niezwykle cenne informacje, które dzięki temu instrumentowi mogłyby posłużyć walce z terroryzmem. Komisja, wraz z amerykańskim Departamentem Skarbu, zbada możliwości negocjowania długoterminowego porozumienia TFTP między UE i USA.

Cecilia Malmström, komisarz do spraw wewnętrznych, oświadczyła: „Jestem przekonana, że program ten zwiększa bezpieczeństwo naszych obywateli: zadaniem Komisji będzie zagwarantowanie we wszelkich przyszłych porozumieniach odpowiedniej ochrony prywatności i danych obywateli UE. Mimo tej komplikacji mam nadzieję, że w przyszłości uda nam się uzgodnić dokument, który zapewni nam większe bezpieczeństwo i ochronę danych, a także będzie przydatnym narzędziem współpracy z amerykańskimi władzami. Po dzisiejszym głosowaniu w Parlamencie Europejskim będziemy musieli zastanowić się wraz z naszymi partnerami z USA nad możliwością negocjacji nowego porozumienia. Liczę na to, że uda nam się zawrzeć nowe porozumienie przewidujące bardzo ambitne zabezpieczenia prywatności i ochrony danych. W ten sposób będziemy mogli zdobyć zaufanie do systemu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów i uzyskać dla niego poparcie po obu stronach Atlantyku. Aby skutecznie walczyć z terroryzmem i poprawić ochronę obywateli UE, musimy współpracować z naszymi amerykańskimi partnerami. Trzeba, i można, to zrobić, jednocześnie gwarantując ochronę swobód obywatelskich i praw podstawowych”.

Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa oraz wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej dodała: „Parlament Europejski wypowiedział się, a Komisja Europejska, która jest przed nim odpowiedzialna, ma obowiązek to uszanować. Ufam, że pełne zaangażowanie krajowych organów ds. ochrony danych w negocjacje długoterminowego porozumienia SWIFT uspokoi obywateli co do proporcjonalności i właściwego wprowadzenia w życie tego porozumienia, szczególnie jeśli chodzi o ochronę danych osobowych. Stosunki między Unią i Stanami Zjednoczonymi są niezwykle ważne z punktu widzenia wolności i bezpieczeństwa naszych obywateli. Dlatego też wraz z naszymi amerykańskimi partnerami dołożymy starań, aby nowe porozumienie SWIFT zostało zatwierdzone przez Parlament Europejski. Jednocześnie będziemy przygotowywać zalecenie

dotyczące upoważnienia do podjęcia negocjacji w sprawie przyszłego porozumienia między UE i Stanami Zjednoczonymi w sprawie ochrony danych i wymiany informacji. Takie porozumienie w obszarze ochrony danych jest, pod wieloma względami, innym wymiarem tego samego problemu. Pozwoli ono zagwarantować bezpieczeństwo danych obywateli UE i USA przesyłanych między Ameryką i Europą. Moim zamiarem jest poczynienie szybkich postępów w kierunku podpisania takiego porozumienia”.

22. SPRAWY ZAGRANICZNE - Komisja planuje przeznaczenie kolejnych 90 milionów euro na pomoc dla Haiti

W celu sfinansowania dalszej, znaczącej pomocy humanitarnej dla Haiti Komisja Europejska zaproponowała wykorzystanie środków z rezerwy budżetowej UE na pomoc nadzwyczajną. Podejmując decyzję o przekazaniu 90 milionów euro w ramach pomocy, Komisja pragnie zwrócić szczególną uwagę na poważną i pilną potrzebę zapewnienia schronień tym mieszkańcom Haiti, których domy zostały zniszczone lub uszkodzone podczas trzęsienia ziemi, oraz na pomoc w dystrybucji żywności i zapewnienie niezbędnej opieki medycznej.

„Powinniśmy zrobić wszystko, co w naszej mocy, aby zapobiec kolejnej tragedii humanitarnej na Haiti. Biorąc pod uwagę nadchodzącą porę deszczową i okres huraganów, naszym nadrzędnym celem powinno być zapewnienie ludziom dachu nad głową” powiedziała nowa europejska komisarz ds. współpracy międzynarodowej, pomocy humanitarnej i reagowania kryzysowego **Kristalina Georgijewa**. „Musi być to dach, który wytrzyma karaibskie burze. Nadal pamiętamy rok 2008, kiedy Haiti zostało dotknięte czterema burzami tropikalnymi jedna po drugiej. Przeznaczając kolejne 90 milionów euro w ramach pomocy Komisja Europejska pragnie podkreślić, że jest zdecydowana, by wspierać władze Haiti w organizacji pomocy humanitarnej dla mieszkańców tego dotkniętego katastrofą kraju.”

Decyzja o wyasygnowaniu środków z rezerwy budżetowej na pomoc nadzwyczajną musi zostać zatwierdzona przez władze budżetowe UE (Parlament Europejski i Radę).

Oprócz wsparcia działań związanych z zapewnieniem schronień, decyzja o pomocy przyczyni się również do zaspokojenia innych pilnych potrzeb, takich jak potrzeba zapewnienia żywności, opieki medycznej oraz dostępu do wody i urządzeń sanitarnych.

Dzięki tym dodatkowym środkom łączna pomoc UE dla Haiti wyniesie 609 milionów euro, z czego 309 milionów euro przeznaczono na pomoc humanitarną (120 milionów euro ze środków Komisji i 189 milionów euro od państw członkowskich). Reszta tej kwoty, czyli 300 milionów euro, przeznaczona jest na pilne działania na rzecz odnowy i odbudowy. Zarówno te środki finansowe, jak i planowana misja wojskowa UE mająca na celu zapewnienie schronień, przyniosą mieszkańcom Haiti ulgę w ich cierpieniach.

23. POLITYKA SPOŁECZNA – Europejczycy zagrożeni bezrobociem przez brak kwalifikacji

Według opublikowanego 4 lutego br. przez Komisję Europejską niezależnego raportu ekspertów należy podjąć natychmiastowe działania, aby zaradzić brakom w kwalifikacjach Europejczyków oraz zapewnić im większe szanse na rynku pracy w przyszłości. W raporcie zatytułowanym „Nowe umiejętności w nowych miejscach pracy: czas na działanie” („*New*

Skills for New Jobs: Action Now”) podkreślono potrzebę zapewnienia właściwych bodźców zachęcających do podnoszenia kwalifikacji, a także zaznaczono konieczność zacieśnienia powiązań między kształceniem, szkoleniem i pracą, rozwijania odpowiedniego zakresu kwalifikacji oraz lepszego przewidywania przyszłych potrzeb w zakresie umiejętności. Wspomniany raport jest jednym z najważniejszych wyników działań w ramach agencji Komisji Europejskiej „Nowe umiejętności w nowych miejscach pracy”.

Vladimír Špidla, komisarz ds. zatrudnienia, powiedział: „Podnoszenie kwalifikacji pomoże nam w szybkim wyjściu z kryzysu oraz zapewni pomyślny rozwój zrównoważonej gospodarki w przyszłości.”

Maroš Šefčovič, komisarz ds. kształcenia, szkolenia, kultury i młodzieży, dodał: „Musimy znieść podział między kształceniem i szkoleniem a pracą, w taki sposób aby umożliwić ludziom dostosowywanie przez całe życie swoich kwalifikacji do zmieniających się potrzeb rynku pracy.”

Opis problemu:

- W chwili obecnej jeden spośród trzech Europejczyków w wieku produkcyjnym jest słabo wykwalifikowany lub nie dysponuje żadnymi formalnymi kwalifikacjami, co sprawia, że prawdopodobieństwo znalezienia przez taką osobę zatrudnienia spada o 40% w porównaniu z szansami osób mających średnie kwalifikacje.
- Wskaźnik zatrudnienia dla osób wysoko wykwalifikowanych w całej UE wynosi 84%, dla średnio wykwalifikowanych – 70%, a dla słabo wykwalifikowanych jest na poziomie 49%.
- Osoby z niskimi kwalifikacjami są mniej skłonne do podnoszenia swoich umiejętności i do uczenia się przez całe życie.
- Prawdopodobieństwo wycofania się z działalności w przypadku przedsiębiorstw, które szkolą swoich pracowników, jest 2,5 razy niższe w porównaniu z podmiotami, które nie podejmują takich inicjatyw.
- System kształcenia zapewniający wszystkim odpowiednie kwalifikacje mógłby w dalszej perspektywie przyczynić się do wzrostu PKB o 10%.

Obecny raport ekspertów zawiera konkretne zalecenia na temat sposobu, w jaki można zaradzić brakom w kwalifikacjach Europejczyków oraz jest skierowany do unijnych i krajowych decydentów, przedsiębiorstw, związków zawodowych, podmiotów odpowiedzialnych za kształcenie i szkolenie oraz służb zatrudnienia.

W raporcie wezwano do podjęcia działań w czterech głównych obszarach:

- **Zapewnienie** skuteczniejszych **bodźców dla pracodawców i innych osób** do podnoszenia kwalifikacji; inwestowanie w kwalifikacje musi być prowadzone na szeroką skalę oraz w sposób racjonalny, a nie wyłącznie z uwzględnieniem aspektu finansowego;
- **Otwieranie przestrzeni kształcenia i szkolenia** poprzez zwiększanie innowacyjności instytucji odpowiedzialnych za kształcenie i szkolenie oraz lepsze reagowanie tych podmiotów na potrzeby uczących się i pracodawców, a także poprzez rozwijanie właściwych kwalifikacji, z położeniem nacisku na konkretne wyniki kształcenia;
- **Oferowanie bardziej odpowiedniego zakresu kwalifikacji**, który jest lepiej dostosowany do potrzeb rynku pracy;
- Lepsze przewidywanie **przyszłych potrzeb w zakresie kwalifikacji**.

Zdaniem ekspertów te dziedziny są wzajemnie powiązane i dlatego wszystkie działania muszą być skoordynowane. Ponadto nie wiąże się to z odpowiedzialnością tylko jednej zainteresowanej strony, lecz wymaga wspólnych ukierunkowanych nakładów.

W raporcie poruszono niewygodny fakt, iż pomimo postępów poczynionych w ostatnich latach, wielu Europejczyków wciąż nie jest wystarczająco wykwalifikowanych. Prawie jedna trzecia obywateli Europy w wieku od 25 do 64 lat nie ma żadnych formalnych kwalifikacji lub jest nisko wykwalifikowana, a tylko jedna czwarta dysponuje wysokimi kwalifikacjami. Osoby wykwalifikowane nie zawsze posiadają właściwe umiejętności, których poszukuje pracodawca, a w konsekwencji podaż nie jest dopasowana do popytu na rynku pracy. Należy zapewnić bardziej odpowiedni zakres kwalifikacji przekrojowych i szczegółowych. Problem ten narasta z powodu zwiększającego się bezrobocia i zmian demograficznych.

Zgodnie z najnowszymi prognozami Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (CEDEFOP) w nadchodzących latach powstanie około 80 mln miejsc pracy. Prawie 7 mln z tej ogólnej liczby to nowe miejsca pracy, a większość z nich będzie wymagać wysoko wykwalifikowanej siły roboczej.

- **Podstawowe informacje**

Inicjatywa „Nowe umiejętności w nowych miejscach pracy” została zapoczątkowana na poziomie UE w grudniu 2008 r., aby zacieśnić powiązania między kształceniem i pracą. Wiosną 2009 r. Komisja Europejska wyznaczyła grupę ekspertów ds. szkolenia, kwalifikacji i zatrudnienia z UE, których zadaniem jest udzielanie niezależnych porad dotyczących dalszego rozwoju wymienionej inicjatywy w kontekście przyszłej unijnej strategii reform gospodarczych (Europa 2020).

- **Dodatkowe informacje**

Sprawozdanie ekspertów „Nowe umiejętności w nowych miejscach pracy: czas na działanie”:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=697&furtherNews=yes>

Nowe umiejętności w nowych miejscach pracy: zatrudnienie

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=568&langId=en>

Nowe umiejętności w nowych miejscach pracy: kształcenie i szkolenie

http://ec.europa.eu/education/focus/focus2043_en.htm

24. ENERGETYKA - 4 mld euro na 43 projekty energetyczne

Komisja Europejska wybrała 43 projekty energetyczne, które mają w znaczący sposób przyczynić się do ożywienia gospodarczego w UE. Jednocześnie inwestycje te mają podnieść poziom bezpieczeństwa dostaw energii dzięki transgranicznej infrastrukturze, która powstanie w efekcie ich realizacji. Wśród wybranych projektów znalazła się także budowa gazoportu w Świnoujściu, na którą UE jest gotowa przeznaczyć 80 mln euro.

Na mocy podjętej w dniu 4 marca br. decyzji komisja przyznała 2,3 mld euro na realizację 31 projektów związanych z gazem i 12 projektów związanych z energią elektryczną. Jest to druga decyzja o dofinansowaniu podjęta w ramach europejskiego planu naprawy gospodarczej, którego wartość wynosi 4 mld euro. Jest to jak do tej pory największa kwota, jaką UE przeznaczyła na infrastrukturę energetyczną.

José Manuel Barroso, przewodniczący Komisji Europejskiej, powiedział, że inwestycje w kluczową infrastrukturę nie tylko pobudzą gospodarkę i zwiększą zatrudnienie, ale przyczynią się również do tego, by nawet w przypadku zakłóceń dostaw zapewnić obywatelom

ogrzewanie i elektryczność. „Wyciągnęliśmy wnioski z ostatniego kryzysu gazowego i między innymi dlatego podjęliśmy decyzję o przeznaczeniu znacznych środków finansowych na nowe projekty związane z infrastrukturą energetyczną”, podkreślił Barroso.

Günther Oettinger, komisarz UE ds. energii stwierdził, że komisja nigdy jeszcze nie przeznaczyła tak dużej kwoty na projekty energetyczne. „Wybraliśmy kluczowe projekty, które umożliwią utworzenie bardziej zintegrowanej sieci energetycznej w Europie, a tym samym zapewnią elastyczny przepływ energii pomiędzy państwami członkowskimi. Osiągnięcie europejskich celów w zakresie energii i klimatu wymaga dużych i ryzykownych nakładów na infrastrukturę, które charakteryzują się długim okresem zwrotu z inwestycji. Problem polega na tym, że w dzisiejszych warunkach gospodarczych prace nad tymi projektami mogą ulec opóźnieniu. Dlatego też właśnie teraz Europa może odegrać istotną rolę polegającą na zapewnieniu terminowej realizacji tych projektów”, wyjaśniał Oettinger.

Jak podała Komisja w komunikacie, wybrane projekty dotyczące infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej odzwierciedlają priorytety UE w zakresie energii. Priorytety te obejmują potrzebę lepszego połączenia wszystkich państw członkowskich UE i zmniejszenia izolacji regionów bardziej odległych, takich jak trzy kraje bałtyckie, Irlandia i Malta. Uwzględniono w nich również konieczność zwiększenia bezpieczeństwa dostaw gazu dzięki wsparciu projektów dotyczących przepływu dwukierunkowego w 9 państwach członkowskich oraz projektów Nabucco i Galsi, które mają zapewnić dywersyfikację dostaw gazu.

Komisja przewiduje, że inwestycje te przyczynią się do zwiększenia zatrudnienia i umożliwią przetrwanie wielu małym przedsiębiorstwom w sektorach budowlanym i usług. Dostawy energii dla milionów obywateli staną się pewniejsze, zwłaszcza w sytuacji kryzysu na rynku dostaw.

W marcu 2009 r. UE podjęła decyzję o przeznaczeniu 3,98 mld euro na wspieranie procesu ożywienia europejskiej gospodarki. Jeśli uwzględnić projekty dotyczące wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz morskiej energii wiatrowej, o wsparciu których komisja zadecydowała w dniu 9 grudnia 2009 r., rozdysponowano już 97 proc. środków budżetowych przewidzianych na projekty energetyczne w europejskim planie naprawy gospodarczej. Komisja przedłoży Radzie Europejskiej sprawozdanie na ten temat w marcu 2010 r.

25. ENERGETYKA - Energia wiatrowa: Chiny wyprzedziły UE i USA⁹

W ubiegłym roku znów wzrósł globalny rynek energii wiatrowej, głównie dzięki inwestycjom Chin, które według danych Global Wind Energy Council (GWEC) uruchomiły więcej turbin wiatrowych niż Europa i Stany Zjednoczone.

Jak poinformował GWEC, w minionym roku rynek energii wiatrowej mimo globalnego załamania koniunktury wzrósł o 31 proc. Jedną trzecią nowych turbin zainstalowano w Chinach. Moc elektrowni wiatrowych powstałych w Państwie Środka wynosi 13 gigawatów i jest wyższa od mocy nowych turbin uruchomionych w Europie (10,5 GW) i w Stanach Zjednoczonych (9,9 GW).

⁹ www.euractiv.pl

W roku 2009 Chiny po raz piąty z kolei podwoiły łączną moc swoich elektrowni wiatrowych i kontynuowały marsz w górę listy dziesięciu największych na świecie rynków energii wiatrowej. W ubiegłym roku Chiny pod względem mocy nowych turbin wyprzedziły Hiszpanię, ulegając jedynie Stanom Zjednoczonym i Niemcom.

Angelika Pullen GWEC uważa za prawdopodobne, że w tym roku Chiny pokonają w tej klasyfikacji Niemcy. Jej zdaniem jest tylko kwestią czasu, że USA będą musiały oddać palnę pierwszeństwa Chinom.

Choć wiele państw zachodnich obarcza Chiny winą za brak porozumienia na szczycie klimatycznym w Kopenhadze, azjatycki gigant nieustannie rozwija sektor pozyskiwania energii odnawialnych, aby utrzymać w biegu swą rosnącą gospodarkę.

W 2009 r. Europejczycy drugi rok z rzędu pozyskali więcej nowej mocy z energii wiatrowej niż z któregośkolwiek innego źródła energii. Tuż za energią wiatrową był gaz i energia słoneczna. Jednocześnie zamknięto więcej elektrowni węglowych i atomowych niż w tym czasie oddano do użytku.

Christian Kjaer, dyrektor Europejskiego Stowarzyszenia Energii Wiatrowej stwierdził, że wysokie ceny oleju działają na korzyść branży energii wiatrowej. Przy obecnych cenach w wysokości 70-80 dolarów budowa nowych turbin wiatrowych jest równie opłacalna co elektrowni gazowych i tylko minimalnie droższa od wykorzystania technologii węglowych.

W największym zakresie moc swoich turbin wiatrowych zwiększyła w 2009 r. w Europie Hiszpania (+2,5 GW). Tuż za nią uplasowały się Niemcy (+1,9 gW). Na oba te kraje przypadło 43 proc. całego ubiegłorocznego wzrostu. W dalszej kolejności na liście znajdują się Włochy, Francja i Wielka Brytania.

26. EUROPEJSKI TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI - Rodzic sprawujący opiekę nad dzieckiem pracownika migrującego, które odbywa naukę w przyjmującym państwie członkowskim, ma prawo pobytu w tym państwie

Rodzic sprawujący opiekę nad dzieckiem pracownika migrującego, które odbywa naukę w przyjmującym państwie członkowskim ma prawo pobytu w tym państwie
Prawo to nie jest uzależnione od warunku posiadania przez rodzica wystarczających środków utrzymania, aby nie stanowić obciążenia dla systemu pomocy społecznej.
Tak orzekł Trybunał Sprawiedliwości UE w sprawach: C-310/08 i C-480/08

Rozporządzenie wspólnotowe dotyczące swobodnego przepływu pracowników [Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty (Dz. U. L 257, s. 2)] stanowi, że członkowie rodziny pracownika, który jest obywatelem państwa członkowskiego i jest zatrudniony na terytorium innego państwa członkowskiego mają prawo osiedlenia się wraz z tym pracownikiem bez względu na ich przynależność państwową (art. 10). Stanowi ono również, że dzieci takiego pracownika mają dostęp do powszechnego systemu kształcenia, nauki zawodu oraz szkolenia zawodowego, jeżeli mieszkają na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego (art. 12).

W wyroku w sprawie Baumbast Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że artykuł ten należy

interpretować w ten sposób, że dziecku pracownika migrującego przysługuje prawo pobytu, jeśli zamierza ono odbywać naukę w przyjmującym państwie członkowskim, nawet jeśli pracownik migrujący już nie mieszka, ani nie pracuje w tym państwie członkowskim. Zakres tego prawa pobytu obejmuje również rodzica sprawującego faktyczną opiekę nad tym dzieckiem.

Dyrektywą dotyczącą swobodnego przepływu obywateli Unii [Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz. U. L 158, s. 77)] wprowadzono zmiany w tym rozporządzeniu i zastąpiono liczne wcześniejsze akty dotyczące swobodnego przepływu obywateli. Dyrektywa ta stanowi, że wszyscy obywatele mają prawo przemieszczania się na terytorium innego państwa członkowskiego i pobytu w nim jako pracownicy, studenci lub osoby posiadające pełne ubezpieczenie zdrowotne i wystarczające środki utrzymania, aby nie stanowić obciążenia dla systemu pomocy społecznej. Dyrektywą tą uchylono art. 10 rozporządzenia dotyczący prawa pobytu członków rodziny pracownika migrującego, zastępując go prawem pobytu członków rodziny obywateli spełniających przesłanki pobytu. Nie uchylono nią jednak art. 12 rozporządzenia dotyczącego prawa dostępu do systemu szkolnictwa. Dyrektywa stanowi również, że wyjazd lub śmierć obywatela nie mają wpływu na prawo pobytu dziecka zapisanego do placówki edukacyjnej w celu pobierania nauki oraz na prawo pobytu rodzica, który sprawuje nad tym dzieckiem faktyczną opiekę. Brytyjski sąd apelacyjny zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o ustalenie, czy wykładnia art. 12 rozporządzenia zawarta w wyroku w sprawie Baumbast znajduje zastosowanie również po wejściu w życie nowej dyrektywy i czy prawo pobytu osoby sprawującej faktyczną opiekę nad dzieckiem nie podlega od tego momentu ustanowionym w dyrektywie przesłankom korzystania z prawa pobytu, a mianowicie wymogowi posiadania przez rodzica wystarczających środków utrzymania, aby nie stanowić obciążenia dla systemu pomocy społecznej.

Trybunał w wyrokach z dnia 23 lutego 2010 r. w sprawach C-310/08 i Ibrahim C-480/08 Teixeira przypomniał, że art. 12 rozporządzenia pozwala uznać, że w związku z prawem dostępu do kształcenia w przyjmującym państwie członkowskim, dziecku pracownika migrującego przysługuje samodzielne prawo pobytu. Artykuł 12 rozporządzenia wymaga jedynie, by dziecko mieszkało z przynajmniej jednym ze swoich rodziców w państwie członkowskim, gdy rodzic ten zamieszkiwał tam jako pracownik. Przepis ten należy więc stosować w sposób autonomiczny w odniesieniu do przepisów prawa Unii regulujących explicite warunki korzystania z prawa pobytu w innym państwie członkowskim. Autonomia ta nie została podważona przez wejście w życie nowej dyrektywy, która została zredagowana w taki sposób, aby zachować spójność z wyrokiem w sprawie Baumbast. Trybunał stwierdził, że przyznanie dzieciom i rodzicowi prawa pobytu nie jest uzależnione od przesłanki niezależności finansowej. Wykładnia ta znajduje potwierdzenie w dyrektywie, która stanowi, że wyjazd obywatela lub jego śmierć nie prowadzą do utraty prawa pobytu przez jego dzieci lub rodzica. Prawo pobytu, z którego korzysta rodzic sprawujący faktycznie opiekę nad dzieckiem odbywającym naukę nie jest uzależnione od posiadania przez tego rodzica wystarczających środków utrzymania, aby nie stanowić obciążenia dla systemu pomocy społecznej przyjmującego państwa członkowskiego.

Trybunał zwrócił ponadto uwagę, że brak jest jakichkolwiek ograniczeń wiekowych w

odniesieniu do praw przyznanych dziecku w art. 12 rozporządzenia: prawo dostępu do kształcenia i odpowiadające mu prawo pobytu dziecka trwają do chwili ukończenia przez nie nauki.

Poza tym, prawo pobytu rodzica - nawet jeśli co do zasady zakłada się, że dziecko, które osiągnęło pełnoletniość jest w stanie zaspakajać swe własne potrzeby - może nawet ulec przedłużeniu poza chwilę osiągnięcia tego wieku, jeżeli dziecko to nadal wymaga obecności i opieki rodzica, aby móc kontynuować i ukończyć naukę. Ocena tego, czy sytuacja rzeczywiście się tak przedstawia należy do sądu krajowego.

Trybunał stwierdził, że prawo pobytu rodzica sprawującego faktyczną opiekę nad dzieckiem pracownika migrującego w sytuacji, gdy dziecko to odbywa naukę w przyjmującym państwie członkowskim wygasa w chwili osiągnięcia pełnoletniości przez dziecko, chyba że nadal wymaga ono obecności i opieki tego rodzica, aby móc kontynuować i ukończyć studia.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹⁰

¹⁰ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej oraz Euractiv